Nr. 55. NALEŻYTOŚĆ POCZTOWA OPŁACONA RYCZAŁTEM. Kraków, Środa 8 Marca 1922. Rok XLI.

„Nowa Reforma“ wychodzi codziennie rano.

Prenumerata wynosi:

	rocznie	półrocznie	kwartalnie	miesięcznie
W miejscu	5280 Mk	2640 Mk	1320 Mk	440 Mk
z odnoszeniem do domu	6000 „	3000 „	1500 „	500 „
W Polsce:				
z przesyłką pocztową	6000 „	3000 „	1500 „	500 „
W innych państwach	7800 „	3900 „	1950 „	650 „

Prenumeratę i ogłoszenia (inseraty) uprasza się nadsyłać wprost do **Administracji „Nowej Reformy“** w Krakowie.

Redakcja: ulica Jagiellońska 10. Administracja: ul. św. Anny l. 3. Telefon Redakcji 41. Administracji 241. Dla rozmów **zamiejscowych 1572.**

Nr P. K. O. 140.956; Konto Ziemski Bank Kredytowy w Krakowie.

Rękopisów nadsyłanych Redakcja nie zwraca.

Cena numeru pojedynczego wszędzie 20 Mp.

NOWA REFORMA

Prenumeratę przyjmują: Administracja „Nowej Reformy“ ul. św. Anny 3. Biuro dzienników i księgarnia „Ruch“ (dawniej J. Hopsas i A. Salomonowe), ulica Szczepańska 9; Biuro M. Hupczyca, ul. Jagiellońska l. 7 i wszystkie krajowe i zagraniczne biura dzienników.

Ogłoszenia przyjmują: w Krakowie wszystkie biura dzienników i ogłoszeń, **W Warszawie** Reklama polska, Jasna 10, R. Mosse, Marszałkowska 124; L. i K. Metzl i Ska ul. Marszałkowska 130; I. Buchweitz, Marszałkowska 120, B. Buchweitz, Fredry 4, T. Pietraszek, Marszałkowska 115, Wielkopolska agencja reklamy, Krakowskie Przedmieście 71, Unger, Senatorska 12, M. J. Freid, Rymarska 15, Międzynarodowe biuro ogłoszeń Galerja Luksemburg, J. Librod, Marszałkowska 118; **w Poznaniu** Polska agencja reklamy „Par“, Rycerska 8, Wielkopolska agencja reklamy, Gwarna 19; **w Wilnie** S. Jatan, Niemiecka 4, Jankowski-Gradowski, Wielka 96; **we Lwowie** St. Sokołowski, biuro dzienników H. Buchstab, M. Brück; **we Wiedniu** R. Mosse, M. Dukes Nachf., Haasenstein et Vogler, H. Schalek, Bock et Herzfeld, E. Braun, J. Danneberg, J. Rafael, Oest. Anzeige-Ges. „Ira“, Wollzeile 12, „Inges“, Franz Josef Kai 7; **w Berlinie** „Ala“, Kranzenstr. 38.

Ogłoszenia (inseraty) przyjmuje Administracja „Nowej Reformy“ za opłatą od miejsca wiersza nonparelowego za raz Mk 30·—. Za układ tabelaryczny, cyfrowy, skombinowany o 50 procent drożej. — **Nekrologi** Mk 45 za miejsce wiersza. — **Nadesłane** po Mk 75·— od wiersza nonparelowego. — **Głosy publiczne** po Mk 80·— od wiersza. — Na pierwszej stronie 120 Mk od wiersza. Drobne ogłoszenia po 10 Mk od słowa. Ogłoszenia zamiejscowe o 50%, zagraniczne o 100% drożej. **Załączniki** do „Nowej Reformy“ (prospekty, cyrkularze, ogłoszenia i t. p.) przyjmuje się wedle umowy.

Przyjęcie dymisji gabinetu

PODPISANIE AKTU WILEŃSKIEGO NIEZAŁATWIONE.

Kraków, 7 marca.

W krytycznej, przełomowej dla państwa chwili, obalony został gabinet Ponikowskiego. [illegible] narodowi demokraci. Obalili gabinet — i gdy właśnie [illegible] trzeba rządu energicznego, [illegible] sprawę — wytworzyli w jego miejsce próżnię, której nic nie w stanie wypełnić [illegible] państwa. W tem tkwi tragizm położenia [illegible]

U nas takie [illegible] postępowanie jest przedmiotem dyskusji. Wszędzie tam, gdzie kultura polityczna stoi wyżej, stronnictwo, doprowadzające do takich, jak obecny, katastrofalnych zdarzeń, zostało po prostu z powierzchni zmiecione.

To, nad czem tak długo pracował Sejm wileński i warszawski, utonęło nagle w fałdach partyjnej intrygi. Zamiast radości — zamiast zaświadczenie wobec swoich i obcych. Zamiast zasiąść przy jednym stole z delegacją wileńską, obracamy się w obłędnem kole formułek, czy w »akcie złączenia« po słowach, sankcjonowanych już przez komisję spraw zagranicznych: »Sejm Rzeczypospolitej ustali statut ziemi wileńskiej« — mają być dodane jeszcze słowa »zgodnie z konstytucją« — lub może w »ramach konstytucji Rzeczypospolitej«.

A tymczasem niema tego, ktoby z polskiej strony podpisał »wiekopomny« akt nowego złączenia Litwy z Polską. Do tego doszło!

Już trzeci dzień z rzędu trwają dyskusje na ten temat w konwencie senjorów, na zebraniach posłów ziemi wileńskiej, po klubach sejmowych. Czy i jaki te dyskusje dadzą rezultat, nie wiemy w chwili, gdy te słowa piszemy. Ale to jedno wiemy, że ci, co z nieprzytomną lekkomyślnością do wytworzenia tej kompromitującej całą Polskę sytuacji doprowadzili, okazali się nieudolnymi do jej opanowania, i po omacku idąc, szukają z niej wyjścia. Nie w ich, lecz w interesie państwa leży, aby to wyjście wreszcie znaleźli.

Naczelnik państwa, z właściwą sobie determinacją przyjął dymisję gabinetu Ponikowskiego. Dał tem niedwuznacznie do poznania, że kto rząd obalał, ten za swój czyn odpowiada. Niech da rząd nowy. W żadne pertraktacje Naczelnik wdawać się nie chciał. A przez pozostawienie gabinetowi Ponikowskiego kierownictwa spraw państwa aż do utworzenia nowego rządu, odrazu położył kres wybiegom, aby kierujący urzędnicy ministerstw z polskiej strony podpisali akt złączenia Rzeczypospolitej z Ziemią wileńską. Może to uczynić tylko gabinet konstytucyjny. I tutaj znowu wyłania się »punctum saliens«...

Dzisiejsze informacje rzucą może wreszcie jaśniejszy promyk w tę otchłań gmatwaniny, którą najniepotrzebniej, a z ogromną dla publicznej sprawy szkodą, wytworzyła intryga koteryjna.

W poprzednim numerze naszego dziennika zwróciliśmy uwagę na rolę, jaką w tem niebywałem przesileniu politycznem odegrał pos. Skulski. Nie jesteśmy w naszej opinji odosobnieni. Oto ostrożny w swoich sądach »Kurjer Warsz.« zaczyna w niedzielnym numerze swój artykuł wstępny od następujących uwag:

»P. Skulski pożarł własne dziecko. Poszedł za wzorem Chronosa, a za namową świeżo upieczonych przyjaciół. Sześciomiesięczny gabinet p. Ponikowskiego, urodzony z inicjatywy p. Skulskiego, nie żyje. Czy ten objaw najistotniejszego kanibalizmu powstał z prawdziwej potrzeby i po głębokim namyśle, czy też wyłącznie z powodu niepohamowanego apetytu? Kiedyś przecież się o tem dowiemy. Nie trzeba tylko zapominać, że jesteśmy w Polsce, gdzie ludzie mają dużo czasu, gdzie poczucie odpowiedzialności państwowej jest minimalne, gdzie politycy nie porozumiewają się, lecz gadają, gdzie słowem, wszystko, prócz głupstwa, trwa trzy, pięć, dziesięć razy dłużej, niż w krajach cywilizowanych. Jest zatem wielce prawdopodobne, że kto lubi politykę dekoracyjną, ten będzie miał dłuższe przedstawienie, naturalnie [illegible] t. zw. przewlekłe przesilenie rządowe. »All right!«

»Kiedy, coś przed pół rokiem, p. Skulski rodził gabinet pozaparlamentarny p. Ponikowskiego, wówczas mówiono nam, że jest to wybieg niezbędny, ponieważ w Sejmie niemasz większości, zdolnej do utworzenia rządu. Teraz widocznie musiały się stosunki parlamentarne zmienić, skoro tensam polityk, który przed szóstu miesiącami widział rzeczy czarno, dziś patrzy na nie różowo. Inaczej nie możnaby sobie wytłumaczyć lekkiego serca, z jakiem obalono gabinet w obliczu akcji wileńskiej, w przededniu związanych z nią bezpośrednio wielkich robót dyplomatycznych i gospodarczych«.

Niestety — stosunki parlamentarne nie zmieniły się, — wzrosły jedynie apetyty na teki ministerjalne. Ludzie, żądni władzy, a niezdolni do jej objęcia, a tem mniej do jej spełniania, pozostali cisami...

Warszawa, 6 marca.

Niespodzianką dla politycznych sfer sejmowych, które sobotnie swoje kombinacje w sprawie konfliktu wileńskiego opierały na przypuszczeniu, że Naczelnik państwa **nie przyjmie** dymisji gabinetu Ponikowskiego — było **przyjęcie dymisji gabinetu przez Naczelnika Piłsudskiego,** który widocznie przyjechał w niedzielę rano z Brześcia do Warszawy z gotową już decyzją.

Pismo Naczelnika państwa z daty 5 b. m. do prezydenta Ponikowskiego opiewa:

»Przychylając się do przedstawionej mi w dniu 3 marca 1922 r. prośby o dymisję, **zwalniam Pana z urzędu prezydenta ministrów,** ministra wyznań religijnych i oświecenia publicznego i kierownictwa ministerstwa sztuki i kultury, **wraz z całym gabinetem.** Jednocześnie poruczam Panu oraz wszystkim ustępującym ministrom, jak również i obecnym kierownikom ministerstwa zdrowia publicznego, przemysłu i handlu i kolei żelaznych, **dalsze kierownictwo spraw państwowych,** aż do chwili powołania nowego rządu«.

Naczelnik państwa przyjął w niedzielę zaraz po swoim przyjeździe na posłuchaniu premjera Ponikowskiego i marszałka Sejmu Trąmpczyńskiego.

Przez całą niedzielę trwały narady konwentu senjorów i delegacji wileńskiej, którą przyjął także premjer Ponikowski i odbył z nią dłuższą naradę. Zastanawiano się nad ustaleniem formuły, którąby delegacja wileńska, za zgodą rządu, przyjąć i podpisać zechciała. — Wszystkie wnioski i kombinacje, obracające się także koło kwestji, czy rząd obecny może jeszcze podpisać w ten lub ów sposób zmienioną formułę, czy też ma to uczynić jego następca, — **nie doprowadziły do pozytywnego rezultatu.**

Dalsze obrady konwentu senjorów **odroczono na poniedziałek przed południem.**

Sytuacja w sprawie wileńskiej — Jaki będzie przyszły rząd

OBRADY KONWENTU SENJORÓW.

Warszawa, 6 marca (PAT). O godz. 10.50 marszałek Trąmpczyński otworzył posiedzenie konwentu senjorów. W przemówieniu swojem marszałek stwierdził, że od ostatniego konwentu senjorów **sytuacja w sprawie wileńskiej mało posunęła się naprzód.** Delegacja wileńska **uzgodniła między sobą dwie propozycje,** które przedłożyła rządowi do wyboru: 1) Uzupełnienie artykułu 3-go aktu wileńskiego słowami: «w ramach konstytucji«. 2) Uzupełnienie artykułu 3-go słowami: »zgodnie z uchwałą Sejmu wileńskiego z dnia...«. Rząd obstaje przy swojej dawnej formule, zaznaczając, że Sejm może uzupełnić akt **złączenia dodatkową rezolucją, zawierającą sporne słowa.**

W tych warunkach — mówi marszałek — pozostają dwie alternatywy: 1) albo delegacja wileńska **zgodzi się na propozycję rządu** (nad tem w tej chwili właśnie obraduje), 2) albo Sejm wileński wróci do Wilna, a **my utworzymy nowy rząd, który wznowi pertraktacje z Wilnem.**

Uchwalono odłożyć posiedzenie konwentu senjorów do godz. 3-ciej. Posiedzenie zamknięto o godz. 11 m. 8.

Warszawa, 7 marca (Tel. wł.) O trzeciej popołudniu zebrał się ponownie konwent senjorów. Marszałek otwierając posiedzenie oświadczył, że **ujednostajnienie opinji delegacji wileńskiej jeszcze nie nastąpiło,** i że wobec tego należy przystąpić do wynalezienia środków, któreby pozwoliły ruszyć sprawę z martwego punktu.

Poseł **Barlicki** uważa, że **przystąpić trzeba do tworzenia nowego rządu,** który będzie mógł załatwić sprawę wileńską.

Pos. **Kosset** jest również tego zdania, ale protestuje przeciwko wyjazdowi delegacji do Wilna, o czem wspomniał marszałek.

Pos. **Skulski** zastrzegł przedewszystkiem, jakoby w ciągu historycznej nocy chciał skłonić kogokolwiek z delegacji wileńskiej do niepodpisania aktu, a następnie **postawił dwa wnioski:** 1) Albo uchwalić na konwencie, że Sejm jako aneks do ustawy ratyfikacyjnej powźmie uchwałę, że statut, o którym mówi art. 3 aktu złączenia będzie zgodnym z konstytucją i zapytać delegację wileńską, czy w tych warunkach zgodziłaby się podpisać akt w redakcji rządowej; 2) Albo **przystąpić do utworzenia gabinetu urzędniczego.**

Pos. **Woźnicki** przemawia również za **utworzeniem nowego rządu nieurzędniczego, lecz odpowiedzialnego.** W tym samym sensie wypowiedział się pos. Fedorowicz.

Pos. **Głąbiński** broni stanowiska delegacji wileńskiej, która postępuje w myśl woli ludności i zaznacza, że nie widzi możności podpisania aktu nawet w wypadku, gdyby przyjęty został wniosek pos. Skulskiego.

Pos. **Barlicki** zapytuje, komu właściwie są potrzebne słowa: »zgodnie z konstytucją«. Pos. **Głąbiński** odpowiada, że Zespół stronnictw nar. obawia się, aby nie narzucono mu statutu. Pos. **Chądzyński** podkreśla, że oprócz sprawy wileńskiej jest szereg innych ważnych spraw, jak konferencja w Genui, międzynarodowy zjazd sanitarny w Warszawie oraz zjazd ministrów państw bałtyckich, należy przeto albo dojść do porozumienia z delegacją, albo stworzyć nowy rząd.

W czasie obrad otrzymał marszałek wiadomość, że **członkowie Zespołu i Rad Ludowych nie pójdą na projektowane uchwalenie dodatkowej rezolucji** i żądają utrzymania w akcie słów: »zgodnie z konstytucją«.

Po tem oświadczeniu marszałka pos. **Czernichowski** oświadcza, że **pozostaje obecnie tylko droga utworzenia nowego rządu.**

Pos. **Witos** oświadcza, że konwent **skompromitował się swemi obradami bez skutku.** Trzeba niezwłocznie stworzyć nowy rząd, któryby sprawę wileńską doprowadził do końca. Powrót delegacji do Wilna bez załatwienia sprawy uważa za niebezpieczny. »W każdym razie — zaznacza pos. Witos, — **gdyby nie wpływy postronne,** nie byłoby takich trudności przy załatwieniu sprawy«.

Marszałek reasumując obrady konwentu, stwierdza, że **należy przystąpić do utworzenia nowego rządu.** Wobec tego uchwalono odroczyć posiedzenie konwentu do godz. 8 wieczorem, aby dać możność klubom naradzenia się nad możliwością stworzenia nowego rządu.

Zapowiedziane na godz. 8 trzecie z rzędu w dniu wczorajszym posiedzenie konwentu senjorów rozpoczęło się dopiero o godz. 9.

Obradujące w ciągu całego popołudnia kluby doszły do jednego wniosku, a mianowicie, że **najbardziej wskazanem w obecnej sytuacji byłoby utworzenie gabinetu koalicyjnego.** Ponieważ jednak doświadczenie wykazało, że gabinet koalicyjny jest bardzo trudno zorganizować i że gabinet taki nie tylko że nie ma silnego poparcia w Sejmie, ale staje się celem ataków ze strony wszystkich stronnictw, to też na posiedzeniu konwentu przedstawiciele wszystkich stronnictw stwierdzili, że **wobec niemożności utworzenia gabinetu koalicyjnego, należy powołać do życia gabinet urzędniczy.**

W dniu dzisiejszym o godz. 12 w południe odbędzie się posiedzenie konwentu, na którem prawdopodobnie **ustanowiona będzie kandydatura nowego prezydenta ministrów.**

O ile nie udałoby się nakłonić p. **Ponikowskiego** do podjęcia się zorganizowania nowego gabinetu, najwięcej szans na premjera — jak utrzymują w kołach sejmowych — ma p. **Pluciński,** obecny jeneralny komisarz polski w Gdańsku.

MARSZAŁEK TRĄMPCZYŃSKI U NACZELNIKA PAŃSTWA.

Warszawa, 6 marca (AW). Marszałek Trąmpczyński udał się dziś rano o godz. 11 do Naczelnika państwa i przedstawił mu **sytuację, związaną z wyjazdem delegacji wileńskiej, z dymisją gabinetu i ostatniemi wynikami obrad,** zarówno delegacji wileńskiej jak i konwentu senjorów. Konferencja trwała 1 godzinę i 15 minut. Po powrocie do Sejmu marszałek zakomunikował konwentowi senjorów, że Naczelnik państwa **przyjął dymisję gabinetu,** polecając mu wykonywanie w dalszym ciągu swych funkcyj.

OŚWIADCZENIE PREMJERA.

Warszawa, 6 marca (AW). Premjer Ponikowski oświadczył w godzinach południowych, że **nie uważa za możliwe,** aby gabinet jego, będący »in statu demissionis« podpisał akt zjednoczenia z delegacją wileńską w formie **różniącej się od pierwotnie przedstawionej przez rząd.**

DELEGACJA WILEŃSKA W BELWEDERZE.

Warszawa, 6 marca (Tel. wł.) W trakcie posiedzenia konwentu senjorów przedstawiciele delegacji wileńskiej w osobach wicemarszałka **Krzyżanowskiego** (Pol. Stron. Lud.), posła **Bańkowskiego** (Zespół stronnictw) i **Małowieskiego** (Rady Ludowe) udali się do Belwederu. Przyjmując delegację Naczelnik państwa zapytał, czy w łonie delegacji **istnieje jednolitość.** W toku rozmowy okazało się, że **jednolitości tej niema.** Wicemarszałek Krzyżanowski oświadczył, że lewica proponuje, **aby delegacja wróciła do Wilna i na plenum Sejmu wileńskiego przedstawiła sytuację.**

CZŁONKOWIE LEWICY SEJMU WILEŃSKIEGO W WARSZAWIE.

Warszawa, 6 marca (PAT). **Członkowie lewicy Sejmu wileńskiego,** którzy się wstrzymali od wyjazdu do Warszawy w sobotę, jak dowiadujemy się, **przybyli do Warszawy w niedzielę rano.** W ten sposób znalazł się w Warszawie **Sejm wileński in corpore.**

UROCZYSTE PRZEDSTAWIENIE W TEATRZE WIELKIM.

Warszawa, 6 marca (PAT). Wczoraj wieczorem odbyło się na cześć posłów Sejmu wileńskiego **uroczyste przedstawienie** w Teatrze Wielkim. Widownia teatru była przybrana **emblematami narodowemi.** W krzesłach i amfiteatrze zasiedli posłowie Sejmu wileńskiego, i posłowie Sejmu Rzeczypospolitej, w lożach zaś marszałek Trąmpczyński, adjutant Naczelnika państwa jen. Jacyna, marszałek Łokuciejewski i wicemarszałkowie, jen. Haller i wiele innych wybitnych osobistości ze świata politycznego. W imieniu stolicy powitał posłów wileńskich prezydent miasta Warszawy Nowodworski. Pod koniec przedstawienia publiczność zgotowała **żywiołową owację gościom wileńskim.**

Przyjazd delegatów polskich do Belgradu

Belgrad 6 marca (AW). W niedzielę przybyli do Belgradu **delegaci polscy** na konferencję państw małej ententy. Delegatów polskich powitało poselstwo polskie oraz przedstawiciel tutejszego ministerstwa spraw zagranicznych. W sobotę, tj. dnia poprzedniego, przybyli do Belgradu delegaci czescy. Otwarcie konferencji ma nastąpić po przyjeździe delegatów rumuńskich.

Rosja wobec zamierzonego przymierza polsko-finlandzkiego

Moskwa, 6 marca (AW). Rządowe sfery sowieckie są wielce **zaniepokojone pogłoskami o możliwości zawarcia sojuszu obronnego,** do którego zdaniem sowietów przystąpiłaby prawdopodobnie i Łotwa, co równałoby się utworzeniu **wielkiej barjery antysowieckiej od Bałtyku do morza Czarnego.** Dyplomacja sowiecka próbuje wszelkiemi środkami oddziaływać na prasę i rządowe czynniki Finlandji w kierunku wywołania w społeczeństwie finlandzkiem nastroju **nieprzychylnego przymierzu z Polską.** — Pod wpływem tych zabiegów, część prasy finlandzkiej powtarza głupie brednie o zaborczości Polski.

Wyniki konferencji w Bratisławie

Jak z Pragi 5 bm. donoszą, wynikiem konferencji państw małej ententy w Bratisławie jest stwierdzenie zupełnej zgodności między uchwałami konferencji bulońskiej i zapatrywaniami małej ententy, a mianowicie w tem, że mała ententa wyklucza również dyskusję nad traktatami pokojowemi i również życzy sobie akcji, zmierzającej do uzdrowienia stosunków ekonomicznych Europy. W sprawie Rosji, mała ententa pragnie **nawiązania z nią stosunków** bez poruszenia kwestji uznania prawnego rządu sowietów.

Jugosłowiański minister spraw zagranicznych Ninczicz wyraził się wobec korespondentów prasy czeskiej, że między nim a Beneszem istnieje **zupełne porozumienie,** przyczem podkreślił, że obrady ekspertów małej ententy są **manifestacją polityczną solidarności jej z Polską.**

Przesilenie rządowe w Anglji

Parlamentarna koalicja rządowa w Anglji, obejmująca sprzeczne żywioły konserwatywne i liberalne, zaczyna rozkładać się coraz bardziej. Powstała ona pod naporem nadzwyczajnych stosunków i pełniła swoje zadanie nienagannie, dopóki napór konieczności politycznych był silniejszy, niż dążenia odśrodkowe, panujące w łonie koalicji. W miarę jak siła naporu malała, wzmagała się siła odśrodkowa, grożąc koalicji rozbiciem. Zarówno w parlamencie angielskim, jak pośród wyborców, objawia się dążenie do wyraźnego zróżniczkowania przekonań politycznych, jak to było dawniej, gdy naprzemian raz torysi, drugi raz wigowie sprawowali rządy.

Przesilenie gabinetowe wywołali nieprzejednani konserwatyści, tworzący prawe skrzydło konserwatywnych unjonistów, którzy w gabinecie mają większość. Już w połowie ubiegłego miesiąca ta ultrakonserwatywna frakcja groziła secesją, chcąc w ten sposób zmusić Lloyda Georgea do dymisji. Chamberlain zażegnał naówczas burzę, ale nie na długo. Po upływie niewielu dni, Chamberlain musiał poczynić ustępstwa na rzecz przeciwników Lloyd Georgea, rozporządzając, że przy najbliższych wyborach kandydaci stronnictwa konserwatywnych unjonistów będą występowali jako konserwatyści, a nie jako kandydaci koalicji rządowej. Nawzajem kandydaci ze strony Lloyd George mają występować jako liberałowie. Ale to zróżniczkowanie barw partyjnych nie przydało się na nic, gdyż w czasie ostatnich trzech wyborów uzupełniających w Manchesterze, Londynie i Bodminie **kandydaci rządowi upadli.** Te trzy porażki wyborcze rządu uczyniły wielkie wrażenie w kołach parlamentarnych. Wszyscy przypominają sytuację z roku 1905, gdy gabinet Balfoura musiał ustąpić po szeregu niepomyślnych wyborów uzupełniających.

Wreszcie rozprzężenie w łonie koalicji doszło do takiego stopnia, że sir George Younger, szef biura organizacyjnego unjonistów i jeden z jego leaderów, wprost zaczął występować przeciwko Lloyd Georgeowi i to w sposób lekceważący. W jednej ze swoich mów sir Younger uszczypliwie wyraził się o liberałach i dał wyraz radości z powodu ich klęsk wyborczych. Wtedy Lloyd George w liście do Chamberlaina oświadczył, **że nie będzie mógł współpracować z unjonistami,** jeżeli sir Younger będzie dalej występował jako przedstawiciel konserwatystów. Ale — jak to już zaznaczyliśmy — właśnie konserwatywni unjoniści mają większość w rządzie, **a** prawe ich skrzydło w ostatnich czasach wzmogło się na siłach. Po konferencji w Cannes konserwatyści ostro wystąpili przeciwko Lloyd Georgeowi, zwalczając zwłaszcza jego zamiar rozwiązania parlamentu i rozpisania nowych wyborów, podczas których sukcesy osiągnięte w Cannes miałyby wyborców pozyskać dla polityki obecnego premjera. Konserwatyści chcą odroczyć wybory, obawiając się utraty wielu mandatów. Również rozwiązanie problemów Irlandji i Egiptu stało się kamieniem obrazy dla konserwatystów. Druga strona koalicji, złożona z liberałów, jest także niezadowolona, podnosząc, że skutkiem współdziałania z konserwatystami ponosi zbyt wielkie ofiary i traci popularność wśród wyborców, którzy odwracają się od liberałów.

Po liście premjera do Chamberlaina zdawało się, że dymisja Lloyd Georgea będzie nieuchronna. Ale z jednej strony pojawiły się zdania, że Lloyd George groźby swojej nie wykonał, z drugiej zaś strony Chamberlain zabrał się do ratowania sytuacji, występując z wielką mową w Oksfordzie. Omawiając obecne położenie Chamberlain, przywódca unjonistów w Izbie gmin, wystąpił w obronie premjera, który — jak to stwierdził Chamberlain — już dawniej wyraził gotowość pracowania pod Balfourem, lub Bonar Lawem, którzy atoli oświadczyli, że interes kraju wymaga, ażeby Lloyd George stał na czele rządu. Także obecnie gabinet jest zdania, że dymisja Lloyd Georgea nie byłaby żadnym zyskiem. Obecnie — zakończył Chamberlain — koalicja rządowa jest tak silna, jak nigdy. Podobne oświadczenie złożył także minister wojny. Ważniejszym jeszcze jest fakt, że sir Younger okazał skłonność do rokowań, podczas których oświadczył, że **nie miał zamiaru rozbić koalicji.** Co więcej, obiega pogłoska w Londynie, że sir Younger ustąpi, a miejsce jego zajmie unjonista, przychylnie usposobiony dla Lloyd Georgea.

Jak donosi »Daily Mail«, w niedzielę Chamberlain, Birkenhead, Horne i Balfour udali się do Chequers, letniej siedziby Lloyd Georgea, ażeby go nakłonić **do porzucenia zamiaru dymisji.** Jaki był wynik tej konferencji, nie wiadomo dotąd. Sądząc z głosów prasy angielskiej, położenie **zmieniło się silnie na korzyść Lloyd Georgea,** który wedle wszelkiego prawdopodobieństwa pozostanie nadal przy władzy.

ROZSTRZYGNIĘCIE W CIĄGU CZTERECH DNI.

Leafield, 5 marca (PAT). Angielska opinja publiczna oczekuje, że **w ciągu najbliższych 4 dni rozstrzygnie się sprawa podania się Lloyda Georgea do dymisji, lub też pozostania jego na stanowisku obecnem.** Obecnie toczą się ważne narady między leaderami partyj, które zadecydują ostatecznie o sytuacji. Nieznane jest jeszcze stanowisko centrum i Labour Party.

Rewolta w Rjece

Dzieło d'Annunzia podjęli obecnie w Rjece (Fiume) faszyści, którzy oświadczyli, że dla nich jest miarodajną proklamacja z dnia 30 października 1918 r., mocą której Rjeka ma być wcielona do Włoch. Czekali tylko na jakikolwiek pozór, ażeby tę myśl wykonać. Zaczęli rozsiewać pogłoskę, jakoby ludność jugosłowiańska zamierzała uderzyć na włoskie okręty w porcie Rjeki. Na tem tle wywiązały się rozruchy, które wnet przybrały formę rewolucji faszystów, celem wcielenia Rjeki do Włoch.

Dnia 3 bm. faszyści, po stoczeniu gwałtownych walk z wojskami rządowemi **opanowali budynek gubernatorski i uwięzili gubernatora** Zanellę, tudzież jego zastępcę Blasicza. Nazajutrz Zanella musiał piśmiennie zrzec się swojego urzędu, a nawet oświadczyć, że wycofa się zupełnie z życia publicznego. Po podpisaniu tego dokumentu Zanella, za zezwoleniem faszystów, opuścił Rjekę pod eskortą karabinierów. Po zaciętych walkach faszyści i karabinierzy usunęli z miasta policję Zanelli. Zwolennicy Zanelli stracili w walkach trzech zabitych, siedmiu ciężko i dwunastu lekko rannych. Faszyści mieli jednego zabitego i siedmiu rannych, karabinieri jednego zabitego i kilku lekko rannych. Padł brygadjer karabinjerów, Rossi.

Rządy objął **komitet obrony narodowej,** który ogłosił proklamację, w której pomiędzy innemi powiada: »Wskutek **kapitulacji rządu tymczasowego** po zaciętej walce, komitet obrony narodowej ogłasza **ostateczny jego upadek.** — Zgromadzenie ustawodawcze obejmuje prowizorycznie pełną władzę ofiarowaną mu aktem rządowym przez naczelnika rządu w Rjece. Komitet powierza czuwanie nad porządkiem i bezpieczeństwem publicznem **karabinierom oraz królewskim wojskom włoskim** i wzywa rząd włoski do powierzenia administracji miasta jego prawnemu przedstawicielowi«.

Porządek w mieście został przywrócony. — Wojska włoskie i karabinieri oraz gwardja narodowa, zorganizowana z pośród obywateli Rjeki, pełnią służbę bezpieczeństwa.

Rząd włoski, który zamierza sprawę Rjeki traktować po myśli zobowiązań międzynarodowych, postanowił wysłać do Rjeki okręt wojenny Mirabello, tudzież 200 karabinjerów i 1.200 policjantów.

Obecnie —, jak wspomnieliśmy — panuje w Rjece spokój i porządek.

INTERWENCJA WŁOCH.

Rzym, 7 marca (Tel. wł.) Rada ministrów włoskich postanowiła interwenjować w Rjece celem **przywrócenia tam porządku, zachowując jednak ścisłą neutralność polityczną.**

Zjazd delegatów miast

Kraków, 7 marca.

W niedzielę, 5 b. m., odbył się w Krakowie w sali Rady miejskiej zjazd delegatów miast Małopolski i Śląska Cieszyńskiego dla omówienia sprawy finansów miejskich. Program zjazdu objął wyłącznie zagadnienia skarbowe.

Zjazd otworzył wiceprezes Koła miast, wiceprezydent miasta Krakowa, Rolle, poświęciwszy wstęp swojego przemówienia pamięci zmarłego w roku 1921 prezydenta m. Krosna, poczem przedstawił zarys zagadnień, związanych z sanacją finansów miejskich, oraz konieczność wspólnej akcji miast w tym kierunku.

Program zjazdu, prócz referatu o stanie obecnej gospodarki miast, wygłoszonego przez prezydenta Rzeszowa, dra Krogulskiego, objął referat fachowy dra A. Grossa, który podajemy w osobnym artykule, następnie dra Wydry o rozbudowie finansów miejskich, oraz dra Zawadzkiego o systemie podatków konsumcyjnych.

Szczegółową dyskusję wywołała sprawa podatków bezpośrednich na posiedzeniu przedpołudniowem, któremu przewodniczył prezydent Tarnopola, dr Lenkiewicz. Konkluzją tejże było, że ustawa o zasileniu finansów miejskich nie wpłynie na sanację finansów miast, gdyż przekazuje samorządowi miejskiemu, ograniczone źródła dochodów, obciążone nadto kosztami administracji. Nim dochody, przewidziane ustawą o zasileniu finansów miejskich, zaczną zasilać kasy miejskie, konieczną jest dalsza pomoc finansowa ze strony państwa. Drogą najwłaściwszą tej pomocy byłoby przyznanie funduszów Miejskiemu Zakładowi kredytowemu w Krakowie, skąd miasta mogłyby czerpać zaliczki na wydatki administracyjne i pożyczki na inwestycje.

Posiedzenie popołudniowe, któremu przewodniczył burmistrz miasta Skoczowa, dr Z. Schenker, zajęło omówienie podatków pośrednich. Sprawozdawca, dr M. Zawadzki, przedstawił ogólny plan wykorzystania tej dziedziny podatkowej, oraz projekt ustawy dla wszystkich miast.

Zjazd wczorajszy wykazał zaniedbanie miast przez czynniki miarodajne, w szczególności przez Sejm, w którym one prawie żadnego zastępstwa nie mają, i beznadziejną przyszłość miast, o ile stosunki radykalnej nie ulegną zmianie.

Wyrazem tych stosunków i nastrojów był wniosek gremjalnego złożenia mandatów samorządowych w ręce rządu, gdyby poprawa warunków gospodarki gminnej w najbliższym czasie nie miała nastąpić.

KRONIKA

Kraków, 7 marca.

W DNIU IMIENIN NACZELNIKA PAŃSTWA dn. 19 bm. odbędzie się w teatrze im. Słowackiego uroczyste przedstawienie, na którem słowo wstępne wypowie rektor Michał Siedlecki.

STAN WÓD I MOSTÓW PO RUSZENIU LODÓW. Wojewoda krakowski, dr Galecki, by się naocznie przekonać o stanie rzek, przybył w towarzystwie sekretarza Stańkowskiego do powiatu nowosądeckiego, a, jadąc wzdłuż Dunajca w górę, stwierdził, że kilkukilometrowy zator między Tylmanową a Krościenkiem w powiecie nowotarskim spłynął, pozostawiając po obu brzegach Dunajca całe bloki lodowe. Zator po ruszeniu z wodą porwał most w Krościenku, łączący oba brzegi Dunajca »na Zawodziu«, oraz kładkę do pieszej komunikacji. Następnie wraz ze starostą nowotarskim Trześniowskim udał się wojewoda przez Czorsztyn i Niedzicę, a potem prawym brzegiem Dunajca przez terytorjum czechosłowackie do Czerwonego Klasztoru. Tu stwierdzono, że półkilometrowy zator wzdłuż Sromowic Średnich i Niżnych, oraz powłoka lodowa między Czerwonym Klasztorem a Szczawnicą spłynęły w znacznej części dzięki wytężającej pracy oddziału 1-go pułku artylerji górskiej z Nowego Targu, oraz oddziału 21 bataljonu górskich saperów z Krakowa, skutkiem czego odpadła potrzeba delożowania ludności w Sromowcach, a niebezpieczeństwo wylewu Dunajca minęło.

Wczoraj w starostwie w Nowym Sączu omówił wojewoda sprawę odbudowy mostu na Dunajcu w Gołkowicach, stanowiącego jedyną komunikację uzdrowiska w Szczawnicy ze stacją kolejową w Starym Sączu, a następnie sprawę naprawy uszkodzonego mostu na Popradzie między Nowym a Starym Sączem, gdzie obecnie istnieje tylko komunikacja kolejowa. Wieczorem wrócił wojewoda do Krakowa.

PŁACENIE DANINY. Izba skarbowa wydała zarządzenia, aby niedogodności, na jakie byli narażeni płatnicy daniny państwowej w krakowskiej Kasie skarbowej I (Urząd podatkowy) zostały usunięte. Uprasza się jednak publiczność, aby, o ile chodzi o daninę, której księgi poboru wyłożone były w magistracie krakowskim do wglądu, wpłacała ją w Kasach miejskich, a tylko w wypadkach wpłaty obligacjami 5% długoterminowej pożyczki państwowej lub biletami skarbowemi, ewentualnie obcą walutą, zwracała się do Kasy skarbowej I (Urząd podatkowy), gdyż tylko tym sposobem można będzie uniknąć ścisku i uporać się z wpłatą możliwie w najkrótszym czasie.

ZJAZD DELEGATÓW ZDROJOWISK. Delegaci Zjazdu zdrojowisk, jacy zjadą do Krakowa celem odbycia ważnych narad, mają zejść się 9 bm. wieczorem w hotelu Francuskim w celu wzajemnego poznania się.

WYCHOWANIE BEZDOMNEJ MŁODZIEŻY KRAKOWSKIEJ. Prezydjum miasta postanowiło poprzeć prywatne usiłowania i zająć się bezdomną młodzieżą, by uchronić ją od niewątpliwej degeneracji. Odnośnie do dziewcząt ułatwia akcję zakład w Łagiewnikach, w którym około 140 dziewcząt uzyskuje możność moralnego odrodzenia się i wyuczenia praktycznych zawodów. Co się tyczy chłopców Rada m. skwapliwie skorzystała z propozycji komisji rządowej w Cieszynie, aby w tamt. Zakładzie umieszczać chłopców z Krakowa. W Zakładzie w Cieszynie znajduje się 23 chłopców z Krakowa, z czego 17 na wyłączny koszt gminy m. Krakowa. Wobec konieczności przyjęcia do Zakładu w Cieszynie większej ilości wychowanków z G. Śląska, zachodziła obawa, że dla krakowskich chłopców braknie miejsca w cieszyńskim Zakładzie. Dla usunięcia tego niebezpieczeństwa, wyjechał onegdaj do Cieszyna wiceprez. Rolle wraz z radcą drem Wesołym. W rezultacie odbytej konferencji z prezesem naczelnej rady ludowej Rymerem, komisarzem dla Śląska ciesz. Żurawskim, prezesem sądu okręg. drem Bocheńskim, oraz dyrektorem zakładu p. Hamiszem, wychowankowie krakowscy będą mieli możność odbycia przepisanego okresu czasu w Zakładzie. Przy tej sposobności zwiedzono zakład, pomieszczony w kilku gmachach, gdzie wychowankowie pod kierunkiem zamiłowanych pedagogów odbierają naukę elementarną i zawodową w rozlicznych warsztatach wzorowo urządzonych.

WYDZIAŁ PROPAGANDY HYGJENY DZIECKA, pracujący z ramienia amerykańskiego Czerwonego Krzyża, urządza we wtorek wieczorem 7 bm. w sali Muzeum przemysłu, specjalną pogadankę dla miejscowych przedstawicieli świata lekarskiego. Słowo wstępne wygłosi prof. Rolle. Pogadanka ma na celu zaznajomienie lekarzy krakowskich z działalnością i metodami pracy Oddziału propagandy hygjeny dziecka.

DOCHÓD Z »BALU RABCZAŃSKIEGO«. Jak nam komunikuje prezes opieki szpitalnej dla dzieci, rektor Zell, czysty dochód z balu rabczańskiego wynosi mk. 262.706. Komitet wobec tego poczynił kroki przygotowawcze, by w lecie br. wysłać do lecznicy w Rabce dzieci skrofuliczne lub zagrożone gruźlicą w nadziei, że prezydjum m. Krakowa i min. zdrowia publicznego jak również społeczeństwo nie odmówi komitetowi i w tym roku swej pomocy w tym kierunku.

Komitet poczuwa się do obowiązku podziękowania wszystkim, którzy przyczynili się do dochodu z balu, a przedewszystkiem p. Edw. Raczyńskiej, p. Ledóchowskiej i paniom komitetowym, pp. Filipkiewiczom, p. Goetzowi-Okocimskiemu, p. Kozińskiemu i p. Niewiadomskiemu, a wreszcie tym wszystkim, którzy przez złożenie naddatków przyczynili się do korzystnego wyniku balu pod względem finansowym.

MOLIER W TEATRZE KRAKOWSKIM. W klasycznym repertuarze krakowskiego teatru miejskiego zajmują dzieła Moliera jedno z poczesniejszych miejsc. Ogółem 15 utworów wielkiego komedjopisarza francuskiego pojawiało się na afiszu, powracając w każdym prawie sezonie. Pawlikowski wprowadził Moliera w tym teatrze po raz pierwszy dopiero w trzecim roku swojej dyrekcji, wystawiając »Don Juana« w wytwornym przekładzie Zygm. Sarneckiego z Sobiesławem w roli tytułowej. W następnych latach wchodziły kolejno na repertuar komedje: »Skąpiec«, »Doktor z musu«, »Szkoła kobiet«, »Sganarel«, »Chory z urojenia«, »Sawantki«, »Amfitrjon«, »Mizantrop«, »Małżeństwo z musu«, »Pan de Pourceaugnac«, »Szkoła mężów«, »Pocieszne wykwintnisie«, »Tartuffe« i »Grzegorz Dandin«. Największe powodzenie kasowe i największą liczbę przedstawień wykazuje »Tartuffe«, który wystawiony w r. 1919 w inscenizacji dyr. Trzcińskiego z niedościgłym Leonardem Bończą, grany był w tym i w następnym sezonie 18 razy. Na drugiem miejscu stoi »Skąpiec«, który ze względu na świetną kreację Solskiego i niemniej świetną Wincentego Rapackiego (na gościnnych występach), powracał w kilku sezonach 15 razy. Powodzeniem cieszyły się także komedje: »Chory z urojenia« i »Grzegorz Dandin«. Ogółem de chronego sezonu pojawiał się Molier w repertuarze 114 razy.

OGRYZEK Z JABŁKA znalazł jeden z redaktorów naszego dziennika w paczce »najprzedniejszego macedońskiego« tytoniu. Widocznie jabłko było także »najprzedniejsze«, skoro tylko resztka jego dostała się do tytoniu. Na wszelki sposób dodatki tego rodzaju lokowane być winny gdziekolwiek indziej, a nie w tytoniu, o tyle »najprzedniejszym«, że bardzo drogim.

ZGON Z POWODU NADUŻYCIA ALKOHOLU. Zajęty w fabryce wódek firmy Seidenfrauа, jako bednarz 66-letni Józef Springer, przy pracy w składzie wódek wypił tyle alkoholu, że doznał zatrucia. Skutki zatrucia były fatalne, gdyż Springer po kilkunastu godzinnych męczarniach zmarł. Zwłoki przewieziono do zakładu medycyny sądowej.

ANIMUSZ POBOROWYCH. Do ostatniego poboru wojskowego rocznika 1901, zgłaszało się w Krakowie bardzo wielu poborowych, a przeważna ich część przybywała z powiatu furmankami, lub pieszo wśród głośno śpiewanych piosenek ludowych. Podochoceni parobcy naogół zachowywali się spokojnie i tylko onegdaj przyszło do większego zajścia na pustym placu poza ulicą Długą, gdzie stanął szereg fur z okolicznych wiosek, których mieszkańcy nie sympatyzują ze sobą. Podochoceni młodzieńcy przedrwiwając się wzajemnie, wszczęli gwałtowną sprzeczkę, która następnie zamieniła się w zażartą bójkę, przyczem jako oręża używano batów, kołów i kijów. Po zakończeniu walki, nieuszkodzeni młodzieńcy pozbierali z ziemi poturbowanych towarzyszów, a wsiadłszy z nimi na furmanki, odjechali do domów wśród grzmiących śpiewów.

PORANIENIE NOŻAMI. W niedzielę wieczorem zgłosili się na stację pogotowia ratunkowego dwaj bracia Piotr i Michał Skoczypiecowie, robotnicy. Prosili oni o opatrzenie ran, jakie im zadali nożem nieznani osobnicy w karczmie na Prądniku Białym. Lekarz pogotowia stwierdził u obu Skoczypieców głębokie cięte rany na całem ciele, a zwłaszcza silnie krwawiące na rękach. Po opatrzeniu ran na stacji ratunkowej obaj Skoczypiecowie udali się do domu.

ECHA KRADZIEŻY BUTÓW Z MAGAZYNÓW WOJSKOWYCH. W związku ze sprawą kradzieży butów gumowych z magazynów wojskowych w koszarach im. Sobieskiego, policja aresztowała poszukiwanego za współudział w tej kradzieży Józefa Wüllerstorfa, lat 23, rodem ze Lwowa, byłego prow. asystenta pocztowego w Krakowie. Wüllerstorf był już raz aresztowany przez policję we Lwowie, wraz z niejakim Feliksem Nowakiem, zdołał jednak wtedy zbiec z biura policyjnego i dotąd się ukrywał.

AMATORZY MARMOLADY. P. Wolf Sieger, właściciel fabryki marmolady przy ul. Bożego Ciała 15, zauważył, że od dłuższego czasu kradnie mu ktoś systematycznie z magazynów znaczne ilości marmolady. Policja zdołała wyśledzić i aresztować tajemniczych amatorów słodkiego specjału w osobach wyrobników zajętych w fabryce. Są to: Szymon Sagan, lat 49 rodem z Błodnicy, Ignacy Żak, lat 31 z Dąbia i Stefan Gięclek, lat 31 z Piasków Wielkich. Szkoda wyrządzona fabryce przekracza 1 miljon marek. Aresztowane również w związku z tą sprawą Salomona Metzgera, lat 43 z Drohobycza, który skradziony towar nabywał od złodziei za bezcen, a na dalszej sprzedaży zarabiał wielkie sumy.

FAŁSZYWY ALARM. Wczoraj zawezwano straż pożarną na ul. Szewską do domu pod l. 20, gdzie w klatce schodowej unosiły się kłęby dymu. Straż pożarna przybyła na miejsce i stwierdziła, że swąd i dym przedostał się z sąsiedniej kamienicy, gdzie mieszkańcy odgrzewali płonącem drzewem zamarzniętą rurę wodociągową.

PRZYTRZYMANIE PODEJRZANEGO OSOBNIKA. W ręce policji wpadł podejrzany osobnik, podający się za Michała Wawrzyniaka, wyrobnika, lat 34, rodem z Bartochowa w pow. sieradzkim. Przy aresztowanym znaleziono znaczną gotówkę w markach polskich, niemieckich, rublach carskich, kierenkach i rosyjskich biletach kredytowych. Wawrzyniak co do pochodzenia tych pieniędzy składa niejasne i bałamutne zeznania, opowiadając przytem, że do Krakowa przybył celem wyszukania sobie pracy.

KOMUNIKATY I ZAWIADOMIENIA.

EGZAMIN KWALIFIKACYJNY dla nauczycieli szkół powszechnych przed Komisją egzaminacyjną w Krakowie rozpocznie się dnia 16 marca 1922 o godzinie 8 rano, w szkole powszechnej męskiej im. J. Kochanowskiego, ul. Loretańska 16.

Z TOWARZYSTWA FILOZOFICZNEGO. We wtorek 7 bm. o godz. 7 wieczór (ul. św. Anny 12) na zebraniu Sekcji tomistycznej ks. prof. Feliks Hortyński objaśniać będzie Fizykę Arystotelesa z komentarzem św. Tomasza. (C. d.). We czwartek, dnia 9 bm. o g. 6 wieczorem dr Eugenjusz Bautro wygłosi tamże odczyt pt. Włoska filozofja prawa. Cz. II: G. del Vecchio. Il sentimento giuridico.

POSIEDZENIE NAUKOWE TOW. PRZYRODNIKÓW IM. KOPERNIKA w Krakowie odbędzie się we wtorek dnia 7 marca br. o godz. 6 wieczór w sali Zakładu mineralogicznego (ul. Gołębia 11). Porządek dzienny: Dr Michał Korczewski »Analiza procesu asymilacji u roślin«.

ZJAZD MATURZYSTÓW gimnazjum im. Staszica odbędzie się w Warszawie dnia 25 bm. Komitet organizacyjny Koła wychowańców gimnazjum im. Staszica zaprasza kolegów, pragnących wziąć udział w zjeździe o wcześniejsze zawiadomienie o tem Komitetu pod adresem: »Warszawa, Hoża 64, m. 25, Łapinski«.

Z kraju i ze świata

Z POBYTU NACZELNIKA PAŃSTWA W BRZEŚCIU. Na cześć Naczelnika państwa odbył się 4 b. m. raut w sali gimnazjum im. Traugutta, na który przybył Naczelnik państwa w otoczeniu jeneralicji, witany przez wojewodę poleskiego z małżonką. Naczelnikowi przedstawiono wybitnych przedstawicieli miejscowego społeczeństwa i wyższych urzędników państwowych, delegację ziemian, włościan i gminy żydowskiej. Dziatwa szkol na otoczyła Naczelnika i wygłosiła powitania. Po godzinie 1 w nocy odjechał Naczelnik wprost na dworzec kolejowy, skąd odjechał do Warszawy.

RADA MINISTRÓW na posiedzeniu 6 b. m. — jak z Warszawy donoszą — przyjęła projekt o zaopatrzeniu emerytalnem wojskowych i ich rodzin, dalej ustawę o statucie Banku Krajowego, propozycje w sprawie zmian w gminnej ordynacji wyborczej i zatwierdziła rozporządzenie wykonawcze w sprawie przyznania jednorazowego dodatku wiosennego dla funkcjonarjuszów państwowych.

ODZNACZENIE POSŁA WITOSA. Z Warszawy donoszą 1 b. m.: Dzisiaj wręczono posłowi Witosowi order Orła Białego, który składa się z szarfy błękitnej, krzyża i gwiazdy. W załączonym dyplomie między innemi napisano: »Naczelnik Państwa w uznaniu wybitnych zasług położonych dla Rzeczypospolitej Polskiej na polu działalności politycznej i państwowej, zwłaszcza w okresie groźnej inwazji bolszewickiej«.

OSZCZĘDNOŚCI NA KOLEJACH. (AW). »Przegląd Wieczorny« donosi, że oszczędności w urzędach kolejowych już rozpoczęto. Dotychczas zwolniono 7.000 pracowników.

MOSTY KOLEJOWE WOBEC POWODZI. Ministerstwo kolejowe komunikuje pod datą 5 bm., że szkody, wyrządzone mostom kolejowym z powodu ruszenia lodów, są stosunkowo niewielkie. Z wyjątkiem mostu na Dniestrze pod Jezupolem, którego odbudowa miała być rozpoczętą w roku bieżącym, żaden z mostów kolejowych nie doznał takich uszkodzeń, któreby spowodowały dłuższą przerwę w ruchu. Na Wiśle pod Sandomierzem kra uszkodziła kilka izbic, wszystkie jednak drewniane filary obroniono skutecznie. Ruch na moście już wznowiono. Uszkodzenia mostu na Sanie pod Rozwadowem, jako też mostu na Dniestrze pod Niżniowem, są niewielkie i będą naprawione. Ruch na moście przez San już wznowiono. Minęło również pomyślnie niebezpieczeństwo, jakie z powodu zatoru zagrażało mostowi na Narwi i pod Modlinem.

Na kresach wschodnich lody jeszcze nie ruszyły. Dotychczas nadeszły tylko wiadomości o zagrożeniu dwóch niewielkich mostów pod Równem i Klewaniem. Skutkiem tego ruch skierowano czasowo przez Sarny. Przy zabezpieczaniu mostów od kry z władzami kolejowemi współdziałają wydatnie specjalnie oddziały wojskowe.

Ś. P. LUDOMIR GRENDYSZYŃSKI, o którego zgonie donieśliśmy, był ostatniemi czasy członkiem redakcji »Kurjera Polskiego«. — Zmarł na anewryzm serca, idąc do redakcji. Dziennik ten zamieszcza artykuł ś. p. Grendyszyńskiego p. t.: »Zgrzyty gdańskie«, który w przeddzień śmierci autora, redakcja od niego otrzymała.

Ś. p. Grendyszyński był podczas okupacji niemieckiej członkiem warszawskiej Rady miejskiej, piastował godność członka Tymczasowej Rady stanu, sekretarza prezydjum Rady ministrów. — Z powodu choroby podał się do dymisji i poświęcił się znowu publicystyce i na tem stanowisku śmierć go zaskoczyła.

TRAGICZNY ZGON PRACOWNIKA BIBLJOTEKI. — Pracownik Tow. Bibljoteki Publicznej w Warszawie, 30-letni Bolesław Zaborski, chcąc sprawdzić, co jest przyczyną zaciekania szklanego dachu nad czytelnią, wszedł na ten dach, który załamał się pod nim. Zaborski spadł z wysokości 2 piętra na stół głównej sali bibljoteki i zabił się na miejscu. Zmarły był także literatem, pisującym pod pseudonimem »Lubicz«.

WYBÓR PREZYDJUM M. GRUDZIĄDZA. Rada miejska w Grudziądzu wybrała prezydentem miasta dotychczasowego komisarycznego prezydenta, inżyniera Włodka, wiceprezydentem radcę Kropskiego.

OBŁAWA NA CZARNEJ GIEŁDZIE. Z Gdańska donoszą: Dnia 4 b. m. przed południem policja tutejsza urządziła obławę na tutejszej czarnej giełdzie. Szereg osób aresztowano i odstawiono do prezydjum policji.

JASKINIA GRY W ŁODZI. »Kurjer łódzki« donosi: Już od dłuższego czasu policja otrzymywała wiadomości o istnieniu wielkiej jaskini gry, która mieście się ma w mieszkaniu niejakiego Cezara Gincla przy ul. Kilińskiego 123. Onegdaj w nocy policja wtargnęła do mieszkania Gincla i zastała tam 26 osób grających w »siodemkę« kostkami. Na stole znaleziono sto tysięcy marek gotówki. W chwili wkroczenia policji grę dopiero rozpoczynano. Grę uprawiano od g. 11 wieczorem do samego rana. O wysokości stawek świadczyć może fakt, że w »banku« znajdowało się zwykle do 2 miljonów marek. Bankierami byli osobnicy kilkakrotnie karani za potajemną grę hazardową. Kostki do gry były w ten sposób wyrobione, że zapewniały wygraną bankierom. Gincel za oddanie lokalu otrzymywał do 30.000 mk. za noc. Trzech głównych inicjatorów osadzono w areszcie, zaś co do reszty prowadzone jest dalsze śledztwo.

UJĘCIE GROŹNEGO BANDYTY. Z Sosnowca donoszą: W dniu 4 bm. w sobotę ujęto poszukiwanego oddawna i uciekającego już kilkakrotnie z rąk policji znanego bandytę Wł. Kokota, który kilka dni temu zabił dwóch policjantów w Sosnowcu. Bandytę schwytano na Dębowej Górze w chwili, gdy szedł w stronę granicy (Modrzejowa). Po krótkiej walce uporczywej, bandyta ciężko ranny został ujęty i odwieziony do szpitala miejskiego.

Z LUBELSKIEGO. (Ofiara powodzi. — Napad bandycki. — Zagadkowe morderstwo). W dniu 1 bm. fale wezbranej rzeki Bystrzycy wyrzuciły na ląd, obok mostu kolejowego, w pobliżu wsi Hajdów, pow. lubelskiego, zwłoki kobiety. Tożsamości na razie nie ustalono.

Ubiegłego tygodnia na mieszkanie Frajdli Bajchman, zamieszkałej w osadzie Kurów pow. puławskiego, napadło dwóch bandytów, którzy sterroryzowawszy domowników zrabowali następnie 120.000 mk., 7 funt. szterl. oraz kwity, wydane przez konsulat emigracyjno-palestyński w Warszawie, wartości 2 funt. szterl i 40.000 mk. Po dokonaniu rabunku, bandyci zbiegli.

W dniu 27 ub. m. w pobliżu wsi Korawice, pow. garwolińskiego, znaleziono zwłoki zamordowanej żydówki Perli Wajter, mieszkanki Warszawy. Bliższych szczegółów brak.

DUŃSKI DAR. Przybył do Lwowa polski poseł przy rządzie duńskim hr Dzieduszycki i przywiózł 6.000.000 mk., jako dar komitetu duńskiego na pomoc dla dzieci lwowskich. Kwotę tę rozdzielono między dziesięć instytucyj opiekujących się dziatwą.

Z TOWARZYSTWA DZIENNIKARZY POLSKICH. Ze Lwowa donoszą: Na odbytem w dniu 1 b. m. posiedzeniu wydziału Tow. dziennikarzy polskich, przewodniczący, redaktor Laskownicki, zdał sprawę z rachunków balu prasy, z którego czysty dochód w kwocie 400.000 marek, przeznaczono na fundusz wdów i sierót po dziennikarzach polskich.

Następnie prezes podał do wiadomości, że w odpowiedzi na pismo międzynarodowego Biura prasy w Paryżu w sprawie wysłania delegatów do międzynarodowej organizacji dziennikarzy i wzięcia udziału w zjeździe prasy światowej we wrześniu b. r., wystosował w imieniu wydziału list z doniesieniem, iż wybór delegatów polskiego dziennikarstwa dojdzie do skutku po utworzeniu związku stowarzyszeń dziennikarskich w Polsce, którego organizacja jest w toku.

KOMUNIŚCI PRZED SĄDEM. Dnia 3 b. m. rozpoczęła się we Lwowie przed sądem przysięgłych rozprawa przeciw Wawrzyńcowi Rodzeniowi, Gustawowi Münzerowi, Józefowi Krättorowi, Michałowi Feliksikowi, Gustawowi Sternalskiemu i Michałowi Meizowi, oskarżonym o to, że we Lwowie w roku 1920 i 1921, tajnie i jawnie, przez związki, knowania, pobudzania, słowem i rozszerzanymi drukami, przez podburzania i agitacje, przedsiębrali jako sprawcy i podżegacze, zaś pierwszy oskarżony jako przywódca, działania zmierzające do gwałtownej zmiany formy rządu, do wprowadzenia i powiększenia niebezpieczeństwa dla państwa zewnątrz, tudzież do zaburzenia i wojny domowej wewnątrz, czem dopuścili się wszyscy obwinieni zbrodni zdrady głównej z paragrafów 58 c i 59 b u. k.

Oskarżeni w długich wywodach przedstawić się pragną, jako ideowcy, zaprzeczając, jakoby dążyli do zmiany formy rządu, wojny domowej i t. d. Rozprawa potrwa kilka dni.

WYKRYCIE TAJEMNICZEGO MORDERSTWA. Jeszcze przed dwoma tygodniami padł we Lwowie ofiarą tajemniczego morderstwa dorożkarz Ozjasz Tannenbaum, którego zwłoki z przestrzeloną głową znaleziono w jego sankach w Snopkowie koło bramy szkoły gospodarczej. Po długich poszukiwaniach policja lwowska wykryła sprawców tego rabunkowego morderstwa. Okazało się, że sanki Tannenbauma wynajęli krytycznej nocy dwaj murarze, Stanisław Kauf i Gustaw Mach. Ostatni z nich zastrzelił Tannenbauma, gdy przy wydawaniu reszty z tysiąca marek za jazdę, zobaczył u niego wypchany banknotami pularès. Kauf potem obrabował zwłoki Tannenbauma. Sprawców morderstwa, którzy przyznali się do zbrodni, osadzono w więzieniu.

WYŁAPANIE SZULERÓW. Policja lwowska aresztowała w domu przy ulicy Ciołowej l. 12 grono 15 zawodowych graczów w chwili, gdy na stole było w »banku« 601 tysięcy marek. Między graczami, oprócz szulerów, już sądownie karanych, znalazł się pewien dyrektor banku, nie brakło kilku rzeźników. Dwaj gracze zostawili nawet swoje futra i uciekli.

Policja stwierdziła, że głównym organizatorem szajki szulerów był niejaki Idaly Klapp, w którego mieszkaniu przy ulicy Kurkowej l. 28 grano nieraz w hazardy po 2 tygodnie we dnie i w nocy. Ograno tam pewnego obywatela na przeszło półtora miljona marek. Sam Klapp miał ostatniemi czasy wygrać 5 miljonów marek. Klapp podczas rewizji przy ulicy Ciołowej zdołał zbiec.

NAPAD BANDYCKI NA KASJERA. W Dolinie napadli bandyci, uzbrojeni w karabiny, na kasjera salinarnego, Stanisława Biskupskiego, i wyrwali mu kuferek z 3 miljonami marek, które otrzymał na wypłatę robotników. Bandyci zbiegli.

ZERWANIE MOSTU KOLEJOWEGO. Z Łucka donoszą 4 b. m.: Wezbrana woda zerwała na Słuczy pod stacją Klewań most kolejowy. Komunikacja między Równem a Kiwercami i Łuckiem zerwana. Pociągi z Równa skierowywane są przez Sarny.

WYROK W SPRAWIE MORDERCY Ś. P. FRĄCZKIEWICZA. Z Moskwy donoszą 6 b. m.: (AW) Trybunał rewolucyjny po przesłuchaniu szeregu świadków wydał wyrok, skazujący Makaruka, winnego zbrodni morderstwa rabunkowego, dokonanego na osobie referenta polskiej komisji reparacyjnej, na karę śmierci. Wobec jednak zastosowania wobec oskarżonego amnestji, zmieniono karę śmierci na 5 lat ciężkich robót.

OGRABIENIE CERKWI. Z Moskwy donoszą 5 bm.: W ostatnich dniach niewyśledzeni sprawcy ograbili dwie cerkwie, zabrawszy 2½ puda rozmaitych przedmiotów w złocie i srebrze.

UROCZYSTOŚCI KU CZCI LUTRA W NIEMCZECH. Dnia 5 marca odbyły się w całych Niemczech uroczystości pamiątkowe ku czci Lutra przy współudziale wszystkich gmin ewangelickich. — Z pośród zagranicznych gości przemawiał w Wittenbergu arcybiskup Upsali, Soederblom.

TRZĘSIENIE ZIEMI NA FILIPINACH. (AW). Na wyspie Zebu na Filipinach nastąpiło trzęsienie ziemi. Zwaliło się kilkadziesiąt domów, między innemi pałac biskupi.

ZMARLI.

— Aleksander Krzeczunowicz, b. poseł Sejmu galicyjskiego, prezes rohatyńskiej Rady powiatowej, umarł w sobotę we Lwowie w 58 r. ż.

STAN ATMOSFERY. Państwowy Instytut meteorologiczny w Warszawie komunikuje nam 6 bm.: W całej Polsce panowała pogoda zmienna, miejscami dżdżysta. Opady notowano w godzinach porannych w Warszawie i Łodzi, po południu zaś na wschodzie. Nieco pogodniej było w Małopolsce zachodniej (Kraków, Tarnów).

Temperatury w godzinach popołudniowych wahały się w granicach od +17 (Pińsk) do +15 (Kraków).

Warszawa: maximum +14'0; minimum +4'0; Kraków (godz. 8 wieczór): ciśnienie 761'5; temperatura +9'2, maximum +14'9; minimum +4'1; opad 1'1; stan nieba: pogodny; Zakopane: ciśnienie 690'4; temperatura +8'0; maximum +11'0; minimum +3'0.

Prognoza na wtorek: Pogoda zmienna, miejscami deszcz, łagodnie, wiatry zachodnie.

STAN WODY na rzekach w dniu 6 marca br. o g. 7 rano, według danych Dyrekcji okręgu regulacji rzek żeglownych w Krakowie: Wisła: Kraków —62; Soła: Żywiec +318; Dunajec: Nowy Sącz +192; San: Przemyśl +10.

DALSZE CEGIEŁKI WAWELSKIE ufundowali: 2023 Stowarzyszenie kandydatów notarjalnych w Krakowie 26 lutego 1922; 2024 Łukowski sejmik powiatowy; 2025 Chlipalski Jan i Bronisława, Kraków; 2026 Młodzież gimn. Borysław; 2027 Grono podofic. 50 P. S. K. Kowel; 2028 Grono naucz. szkoły żeńskiej w Mielcu, 2029 Pamięci założyciela, wydawcy i redaktora »Nowości Ilustrowanych« w 10-tą rocznicę śmierci 27 maja 1912 — wpłacając po 30.000 marek za cegiełkę.

SKŁADKI.

W Administracji »Nowej Reformy« złożono:

DLA KOMITETU OPIEKI NAD MŁODZIEŻĄ AKADEMICKĄ: Urząd celny w Tarnowie 2.000 Mkp.

DLA POWRACAJĄCYCH Z ROSJI: Uczniowie gimnazjum IV. im. H. Sienkiewicza 30.188 Mkp. 50 fenigów.

Z POWODU ŚMIERCI Ś. P. ST. TROCHANOWSKIEGO, syna naszego zacnego i długoletniego Dyrektora zakładu, współczując z Jego bolesnym i dotkliwym ciosem, składamy zamiast wieńca na trumnę, 6.000 Mkp. na Muzeum Narodowe w Krakowie.

Uczniowie klasy VII. gimn. III. w Tarnowie wraz z gospodarzem klasy prof. H. Drozdem.

W KLINICE NEUROLOGICZNEJ odbędzie się we środę, dnia 8 b. m., o godzinie 8 wieczorem posiedzenie naukowo-demonstracyjne. Demonstrować będą: 1) Dr Zieliński »tetanię«, 2) Dr Pieńkowski »Encephalites epid. lethargica«. 1283

WIECZÓR ŚPIEWACKI UCZNIÓW PROFESORA WARMUTA zapowiada się świetnie. Wśród młodych talentów, występujących publicznie po raz pierwszy, znajduje się wiele osób, obdarzonych pierwszorzędnemi zaletami wokalnemi. Nie wątpimy, że publiczność krakowska tłumnie pospieszy skorzystać z nadarzonej sposobności, aby ocenić rezultaty pracy zasłużonego w naszem mieście pedagoga. Zwracamy uwagę, że ze względu na bogaty i interesujący program, wieczór rozpocznie się wyjątkowo o godzinie pół do ósmej i upraszamy o punktualne przybycie. — Bilety do nabycia w kasie zamawiań Braci Lipskich, ulica Sławkowska l. 8. 1282

TEATRY KRAKOWSKIE:

Z TEATRU IM. SŁOWACKIEGO. Dzisiaj »Mizantrop« Moliera z pp. Brackim i Nosarzewską w rolach głównych. Jutro po raz 7 poetyczny dramat T. Rittnera »Dzieci ziemi«. »Mizantrop« powtórzony będzie we czwartek i piątek b. tygodnia. Przygotowywana na jubileusz St. Przybyszewskiego »Matka«, otrzymała doskonałą obsadę w pp. Bednarzewskiej, Kossockiej, Adwentowiczu, Białkowskim i Brackim. Próby pod kierunkiem reż. p. Jednowskiego.

Odnośnie do premjery »Mizantropa« w sobotę 4 bm. pragnie dyrekcja teatru stwierdzić, że p. Bracki grał, walcząc z silną niedyspozycją, z powodu której zamierzano nawet przedstawienie odłożyć. Ze względu jednak na poważną uroczystość i rozesłane zaproszenia musiano zaniechać tego zamiaru.

OPERA I OPERETKA. Jeden z najwybitniejszych humorystów polskich Wojciech Wróblewski obchodzi dziś we wtorek 7 bm. jubileusz 35-letniej pracy scenicznej w miej. teatrze »Opera i operetka« przy ul. Rajskiej 12. Koledzy zasłużonego jubilata dadzą wyraz swej koleżeńskiej życzliwości, biorąc gremjalnie udział w obchodzie. Niewątpliwie i publiczność krakowska da wyraz swej wdzięczności i sympatji jubilatowi, przybywając na ten wieczór. Reszta biletów do nabycia u firmy R. Herliczka, plac Marjacki 1. Jutro we środę 8 bm. jedna z najlepszych oper Verdiego »Trubadur«, w którym wystąpi znakomita warszawska śpiewaczka p. Ada Horska w roli Azuceny.

Z TEATRU »BAGATELA«. »Morphium«, nokturn w czterech częściach L. Herzera grany będzie przez cały bieżący tydzień. W sobotę po poł. po raz 23 po cenach o 70% zniżonych »Dr Stieglitz«.

Czwartkowe przedstawienie popoł. »Dzieci dla dzieci« zostało odwołane z powodu niedyspozycji kilku

głównych wykonawczyń programu. Za sprzedane bilety zwraca pieniądze kasa teatru.

Z TEATRU »NOWOŚCI«. Operetka teatru »Nowości« przedłużyła jeszcze swój pobyt w Łodzi. Przedstawienia w teatrze »Nowości« rozpoczynają się w sobotę 11 marca br. »Krowoderskiemi zuchami«. Autor Stefan Turski wystąpi od soboty gościnnie w roli Felka, a rolę Grzymsikowej kreuje, jak poprzednio, p. Kolman. Reszta wykonawców pozostaje niezmieniona.

SŁAWNE TRIO: UMLAUFOWA — TELMANYI — GRÜMMER wystąpi z jedynym koncertem we środę 8 b. m.

RAUT NA KOLONJE WAKACYJNE W PORĘBIE odbędzie się w sobotę 18 bm. w salach Starego Teatru. Na program złożą się produkcje wybitnych artystów naszego miasta. Do komitetu weszli jako przewodniczący prof. Kaz. Morawski, prezes Akad. Umiej., następnie prof. Weiner, prof. Jodłowski, p. Chowańcówna, prof. Bogacki, radca Ostrowski, oraz dyrektorowie Bednarski, Pogorzelski i Szaflarski.

REPERTUARY:

TEATR IM. SŁOWACKIEGO:

Wtorek, 7 bm.: »Mizantrop«.
Środa, 8 bm.: »Dzieci ziemi«.
Czwartek, 9 bm.: »Mizantrop«.
Piątek, 10 bm.: »Mizantrop«.
Sobota, 11 bm.: »Matka«.
Niedziela, 12 bm. po poł.: »Dzieje salonu«, wieczorem »Matka«.

TEATR »OPERA I OPERETKA«:

Wtorek, 7 bm.: Wieczór jubileuszowy Wróblewskiego.
Środa, 8 bm.: »Trubadur«.

TEATR »BAGATELA«:

Wtorek, 7 bm.: »Morphium«.
Środa, 8 bm.: »Morphium«.
Czwartek, 9 bm. po poł. Dzieci dla dzieci, wieczorem »Morphium«.

TEATR »NOWOŚCI«:

Wtorek, 7 bm.: Wieczór humoru i pieśni.

Ze sportu

Kraków, 7 marca.

MAKKABI — HAKOAH 0 : 1.

Niedzielne zawody w piłkę nożną między krakowską Makkabi a bielską Hakoah zakończyły się przegraną pierwszoklasowej Makkabi do drugoklasowej drużyny prowincjonalnej. Przegrana ta Makkabi była następstwem braku trainingu, co silnie uwidoczniło się w bezkombinacyjnej grze całej drużyny.

CRACOVIA W PRADZE.

W sobotę i niedzielę bawiła Cracovia na gościnnych występach w Pradze, rozgrywając zawody z tamtejszemi drużynami. W sobotę grała z Union-Żiżkov, przegrywając do niego match 2 : 1, a w niedzielę ze Slavią, przegrywając 0 : 5.

Wyniku zawodów tych oczekiwano w naszych kołach sportowych z wielkiem naprężeniem, gdyż był to pierwszy występ Cracovii w Pradze; zawody te miały poniekąd potwierdzić klasę europejską polskiego sportu footballowego. Czesi, — jak wiadomo — to mistrze footballu na kontynencie. Drużyna, która w spotkaniu z klubami czeskiemi wyjdzie z wynikiem honorowym, mieć może tę pewność, iż wchodzi do rzędu drużyn o sławie europejskiej.

O ile wiadomość o wyniku spotkania z Union-Żiżkov przyjęto z ogólną radością, o tyle wynik matchu ze Slavią zdetonował wszystkich. Powszechnie liczono się z przegraną Cracovii, lecz nie przypuszczano, by drużyna, która tak dzielnie stawiła czoło mistrzowi Węgier w Budapeszcie, poniosła w Pradze klęskę.

Jedno z dwojga: albo polski sport piłki nożnej jeszcze nie dorósł do poziomu europejskiego, albo — co jest najprawdopodobniejsze — Cracovia po trzechmiesięcznej zimowej przerwie i po rozegraniu dwóch matchów z klubem o niskim poziomie footballowym, stanęła do zawodów tych nieprzygotowana. A więc, jeżeli w rachubę wchodzi pierwsza ewentualność, no, to trudno, nie pozostaje nam nic innego, jak dążyć do tego poziomu, lecz jeżeli zachodzi ewentualność druga, to trudno zrozumieć, jak może drużyna wyjechać na zawody z takiemi potentatami footballowemi, jak Slavia i Union-Żiżkov, wcale nie przygotowana, narażając sport polski na kompromitację wobec zagranicy.

Drużyna, która nosi tytuł mistrza Polski, i która bądź co bądź wsławiła się już zagranicą wynikami, osiągniętemi w Budapeszcie, powinna pamiętać, iż reprezentuje sport polski, i jako taka do spotkania z niepolskiemi klubami starannie przygotować się powinna. Niechże Cracovia pamięta, iż rehabilitacja polskiego sportu footballowego wobec zagranicy wówczas będzie zupełna, jeżeli rewanż w Krakowie wypadnie w tym samym stosunku na naszą korzyść.

Z sali sądowej

TARGNIĘCIE SIĘ ŻOŁNIERZA NA OFICERA.

Kraków, 7 marca.

Wczoraj w tutejszym sądzie wojskowym przy ulicy Monteluppich odbyła się rozprawa przeciw szeregowcowi Stanisławowi Kochędze z 9 baonu selnego w Oświęcimiu. Akt oskarżenia zarzucał Kochędze, że dnia 21 września 1921 roku nie oddał oficerowi należnego ukłonu, nie wykonał pójścia z tym oficerem na wartownię i usiłował zbiec, a przychwytany przez oficera, targnął się na niego czynnie, oraz obrzucił go obelżywemi słowy. Po przeprowadzonej rozprawie trybunał uznał Kochędę winnym występku niesubordynacji i skazał go na cztery lata ciężkiego więzienia z obostrzeniem. Rozprawie przewodniczył sędzia Wusatowski. Skazany zgłosił odwołanie od wymiaru kary.

Zgon dramaturga francuskiego

Henryk Bataille, jeden z najwybitniejszych współczesnych pisarzów dramatycznych francuskich, zmarł w Paryżu w dniu 4 b. m. w 50 roku życia. Potomek ziemiańskiej rodziny w południa Francji, kształcił się pierwotnie na malarza i miał wszelkie szanse zostać znakomitym portrecistą. Zaczął atoli pisać wiersze i poświęcił się ostatecznie i zupełnie literaturze. Zwrócił na niego uwagę zbiór poezyj pod tytułem: »Biały pokój«, lecz głośnym go uczyniła w roku 1896 sztuka »La lepreuse«, wystawiona z wielkiem powodzeniem w Paryżu. Potem poszła na scenę sztuka »L'enchantement«, historja niezdary, w którym współcześnie kochają się dwie kobiety, potem »Maman Colibri«, historja młodej mężatki, zakochanej w przyjacielu rodzonego syna, potem »La marche nuptiale«, historja zawiedzionej w miłości dziewczyny, zadającej sobie śmierć, potem »Poliche« i »Le scandale«, potem »La femme nue«, wreszcie »La vierge folle«, najbardziej udałe dzieło sceniczne, które utrwaliło rozgłos i popularność Bataille'a.

Na polskich scenach sztuki Bataille'a pojawiały się dosyć często. Kolejno grane były w Krakowie, Lwowie i Warszawie sztuki: »Płaszczyna«, »Czar«, »Marsz weselny«, »Maman Colibri«, wreszcie »Panna głupia«.

POWRÓT SEJMU WILEŃSKIEGO.

Warszawa, 7 marca. (PAT). Sejm wileński wraca jutro do Wilna. Delegacja Sejmu wileńskiego pozostaje jeszcze w Warszawie.

NASTĘPSTWA PRZESILENIA RZĄDOWEGO

Z Katowic donoszą 5 bm.: Wiadomość o ustąpieniu gabinetu w Warszawie wpłynęła na spadek marki polskiej. Kurs marki polskiej, który onegdaj wynosił 5.70, a podniósł się na 5.98, wczoraj spadł do 5.56.

PLAN ODDANIA TERYTORJUM PLEBISCYTOWEGO.

Berlin, 6 marca (AW). Z Opola donoszą, że plany wycofania wojsk koalicyjnych oraz oddania terytorjum plebiscytowego Polsce względnie Niemcom zostały ukończone i przedłożone Radzie ambasadorów do aprobaty. Plan ten zostanie po wysłuchaniu referatu szefa sztabu i udzieleniu aprobaty przez Radę ambasadorów doręczonym Polsce i Niemcom.

Różne wiadomości polityczne

O KOMUNIKACJĘ BEZPOŚREDNIĄ MIĘDZY POLSKĄ A BIAŁORUSIĄ. (AW). Rząd białoruski zarządził cały szereg środków w celu uregulowania ruchu osobowego i towarowego między Polską a Białorusią.

NA ZEBRANIE SIĘ RADY NAJWYŻSZEJ przed rozpoczęciem konferencyj w Genui, stosownie do propozycji Włoch, zgodziła się Francja.

ANTYCZESKIE DEMONSTRACJE W BERLINIE. W Berlinie odbyły się wielkie demonstracje przeciw uciskowi czeskiemu, dokonywanemu na Niemcach w Sudetach.

USTĄPIENIE GABINETU HISZPAŃSKIEGO. (AW). Z Madrytu donoszą, że gabinet hiszpański podał się do dymisji.

USTĄPIENIE POSŁA AMERYKAŃSKIEGO W LONDYNIE. Wedle wiadomości z Londynu, postanowił prezydent Harding odwołać ambasadora Stanów Zjednoczonych Harveya. Osoba jego następcy jest niewiadoma.

KOBIETY W IZBIE LORDÓW. Ośm kobiet, którym przysługuje prawo należenia do angielskiej Izby lordów, zapowiedziało swój zamiar wzięcia udziału w posiedzeniach tej Izby na zasadzie decyzyj »komitetu przywilejów«, który wydał znane orzeczenie w sprawie lady Rhondda.

KRÓLEM EGIPTU ogłosić się ma sułtan Fuad po ratyfikacji konstytucji egipskiej przez parlament egipski.

EKSCESARZ KAROL PRAGNIE SIĘ PRZEPROWADZIĆ. Ekscesarz Karol wniósł do rządu angielskiego prośbę o przeniesienie go wraz z żoną z wyspy Madery na wyspę Wight.

O sanację finansów miejskich

Na zjeździe krakowskim delegatów miast małopolskich i Śląska Cieszyńskiego w dniu 5 b. m. (o czem na innem miejscu donosimy) wygłosił radca miejski, dr Adolf Gross, wyczerpujący referat na nieslychanie dziś aktualny temat sanacji finansów miejskich. Ze względu na doniosłość sprawy, referat ten przytaczamy w całości.

Z wybuchem wojny równowaga budżetowa państwa i miast została zachwiana, stosunki pogarszały się z roku na rok, a po przewrocie nietylko się nie polepszyły, ale przeciwnie, we wszystkich państwach budżety miejskie wykazują deficyty. U nas zaś z natury rzeczy gospodarka deficytowa jest gorszą, niż gdzieindziej, wobec nieuregulowanych stosunków prawnych i ekonomicznych.

Miasta dotąd pomagały sobie w najrozmaitszy sposób, zaciągały długi lichwiarskie, nie płaciły rat, nie płaciły długów, ani procentów, często nawet naruszano depozyty miejskie. O ile miasto jakieś miało większy wpływ polityczny, to otrzymywało odpowiednie subwencje rządowe, tak, że n. p. Warszawa pokrywała dotąd potrzeby gminne prawie wyłącznie z subwencyj rządowych. Z konieczności tedy rząd musiał się zajmować uporządkowaniem finansów miejskich. W tym celu odbywały się różne ankiety. Z końcem roku 1920 odbyła się w Krakowie ankieta, zwołana przez rząd pod przewodnictwem ówczesnego delegata jeneralnego, dra Całeckiego, w której wzięli udział zastępcy ministerstwa skarbu i spraw wewnętrznych, delegaci wydziału samorządowego, tudzież delegaci większych miast, dyrekcja miejskiego Zakładu kred., obecnie Zakładu kredytowego miast małopolskich.

Rząd przedstawił projekt sanacji przez odpowiednie unormowanie podatków. Mianowicie oświadczył gotowość odstąpienia gminom podatku czynszowego, państwowego z dodatkami krajowemi, dalej podano projekt wprowadzenia podatku od lokatorów i wreszcie oświadczył rząd gotowość zapewnienia miastom udziału w podatku dochodowym do wysokości 10% kwoty podatku, osiągniętego w całem państwie. Mówiono także o podatku od tonaży i od bagaży, ale to były podatki, o które każda gmina osobno miała się starać za zezwoleniem wydziału samorządowego i rządu; to samo tyczy się podatków konsumcyjnych, głównie od spirytuozów.

Wówczas reprezentanci Miejskiego Zakładu kredytowego, dyrektorowie Byrka i Gross, podnieśli, że przez podatki można wprawdzie podwyższyć dochody gmin, ale długiego potrzeba czasu, aż dojdzie do równowagi, a tymczasem należy gminom umożliwić prowadzenie gospodarstwa i płacenia bieżących rat, procentów i amortyzacji kapitału. Gminom trzeba nadto umożliwić przeprowadzenie koniecznych inwestycyj. — Postawili tedy wniosek, ażeby gestję w tym względzie powierzył Miejskiemu Zakładowi kredytowemu, który za poręką rządu zostanie upoważniony do wydania obligacyj do wysokości 600 miljonów marek, a rząd będzie pokrywał procenta i anuitety odnośnie do długów, które dotąd zostały zaciągnięte, a częściowo będzie udzielał pewnych subwencyj dla koniecznych inwestycyj, i w tym względzie odpowiednie kwoty będzie perjodycznie wypłacał Miejskiemu Zakładowi kredytowemu do późniejszego rozrachunku. Obligacjom Miejskiego Zakładu, wydawanym na powyższe cele, należy przyznać uwolnienie od stempli i podatków i prawo lombardu w P. K. K. P. na warunkach, jakie są przepisane dla lombardu państwowej Pożyczki Odrodzenia.

Wszyscy obecni poparli wniosek Miejskiego Zakładu kredytowego, który został jednomyślnie uchwalony, również zastępcy rządu oświadczyli, że wniosek ten jest celowy i będą go w zasadzie popierali.

W roku 1921 rząd wniósł do Sejmu projekt sanacji finansów miejskich, oparty na ogół na podstawach wyżej podanych, jednakże sprawę finansowego zorganizowania pomocy potraktował bardzo pobieżnie, bo w tekście ustawy rząd przyobiecał pomoc tylko »na pokrycie wydatków, poniesionych w zastępstwie państwa«, a to począwszy od 1 sierpnia 1914 r., przyczem mają być potrącone zaliczki, udzielone miastom ze skarbu państwa. Sposób przeprowadzenia miał być dopiero określony w rozporządzeniu wykonawczem. W motywach ustawy jest wzmianka o owym projekcie Miejskiego Zakładu kredytowego o tyle, że cała akcja finansowa ma być przeprowadzoną w Małopolsce przez Miejski Zakład kredytowy, względnie także przez Polski Bank krajowy.

Projekt rządowy z pewnemi zmianami został uchwalony przez Sejm i ustawa z 17 grudnia 1921 r. o zasileniu finansów miejskich została wprowadzoną w życie z dniem ogłoszenia, to jest z dniem 14 stycznia b. r. z mocą obowiązującą od dnia 1 stycznia 1921 r. a to na razie tylko na obszarze byłego zaboru rosyjskiego i byłego zaboru austrjackiego.

Mając omówić sprawę sanacji finansów miejskich podzielę swój referat na dwie części. — W pierwszej przedstawię przepisy ustawy co do powiększenia dochodów gminnych, w drugiej sprawę finansowania gmin, to jest umożliwienia gminom prowadzenia gospodarki finansowej w sposób racjonalny i przeprowadzenia koniecznych inwestycyj.

I. DOCHODY GMINNE.

Co do wpływów gminnych, które zostały ustawą tą unormowane, to ustawa zatrzymała dotychczasowe opodatkowanie, które zostało wprowadzonem czy to ustawami czy też rozporządzeniami, w szczególności odnośnie do Małopolski na zasadzie ustawy z 24 października 1919 r. i rozporządzeń na zasadzie tej ustawy wydanych, a więc zachowane zostały przepisy co do wszystkich podatków konsumcyjnych, w szczególności od spirytuozów, dalej grosz czynszowy, należytości wodociągowe, podatek od przyrostu wartości i t. p. — Nie obowiązują więcej przepisy, które się odnoszą do podatku czynszowego i do podatku zarobkowego, względnie dodatków do tych podatków. Nie obowiązują również przepisy o uwolnieniu nowych domów od podatków, o ile się rozchodzi o domy, których budowa jest rozpoczęta po dniu 31 grudnia 1920 r. — Miasta mogą jednak dla takich domów uchwalić uwolnienie od podatków, względnie wogóle ustanowić czasowe ulgi podatkowe. Co do domów, przed powyższym terminem wybudowanych, to zostają w mocy uwolnienia podatkowe dawno aż do ukończenia lat wolnych od podatków.

(C. d. n.)

Dział ekonomiczny

* OBIEG BANKNOTÓW W P. K. K. P. Według urzędowego sprawozdania ze stanu rachunków Polskiej Krajowej Kasy Pożyczkowej 20 lutego w dniu tym obieg banknotów wynosił 244 tysięcy 216 miljonów 25 tysięcy 411, to jest o 561,374.655 więcej, niż w ostatnim wykazie.

* O BYDŁO Z RUMUNJI. Na zjeździe naczelników wydziałów rolnych urzędów wojewódzkich w Warszawie, uchwalono między innemi rezolucję, domagającą się przywozu bydła rzeźnego z Rumunji, gdzie ono jest znacznie tańsze od naszego. W innej rezolucji zażądano, aby decyzję w sprawie obrotu bydłem między województwami poruczono ministerstwu rolnictwa, zamiast województwom.

O PODWYŻKI W PRZEMYŚLE WŁÓKIENNICZYM. Z Łodzi donoszą 4 b. m.: Wczoraj wieczorem odbyły się tu pertraktacje Związku przemysłowców włókienniczych z delegatami Związków zawodowych robotniczych. Pertraktacje nie dały wyniku, gdyż przedstawiciele robotników nie przyjęli zaproponowanej przez przemysłowców podwyżki, dochodzącej, w zależności od wysokości płacy, do 20 procent, obstając przy żądaniu podwyżki, dochodzącej do 52 procent. Pertraktacje odroczono na wniosek przedstawiciela robotników do dnia 7 b. m.

* WALNE ZGROMADZENIE TOW. KREDYTOWEGO ZIEMSKIEGO. Ze Lwowa donoszą 1 b. m.: Wczoraj odbyło się ogólne zgromadzenie delegatów Galicyjskiego Tow. Kredytowego ziemskiego pod przewodnictwem p. Wł. Niewickiego. Protokół czynności poprzedniego ogólnego zgromadzenia, tudzież sprawozdanie Rady Nadzorczej o wyborze delegatów i sprawozdanie dyrekcji z czynności za rok 1921 przyjęto do wiadomości, zarówno jak sprawozdanie komisji rewizyjnej.

W dalszym ciągu zmieniono dotychczasową nazwę Towarzystwa na »Małopolskie Tow. Kredyt. Ziemskie«, zredukowano liczbę dyrektorów do dwóch i podwyższono pensje urzędników 1, 2 i 3 kategorji o 80, innym o 100 procent. Prezesem Rady Nadzorczej na lat 6 w miejsce p. Albina Rayskiego, został p. Oskar Schnell, dyrektorem na lat 6 p. Zygmunt Groblewski.

GDAŃSKA GIEŁDA ZBOŻOWA. (6 marca). Żyto 285—300, pszenica 440—460, jęczmień 280—295, owies 275—290, groch 320—350.

Z TARGOWICY KRAKOWSKIEJ. Na targ od 25 lutego do 3 marca spędzono buhaji 67, wołów 53, krów 337, jałówek 205, cielat 1177, kóz i baranów 9, nierogacizny 809, razem 2657 zwierząt. Płacono za jeden cetnar metryczny żywej wagi: buhaje od 16.000 do 36.200 mk.; woły od 18.000 do 32.600 mk.; krowy od 9.500 do 29.000 mk.; jałownik od 16.800 do 32.000 mk.; cielęta od 13.000 do 27.000 mk.; nierogaciznę od 35.000 do 51.000 mk.; bitej wagi nierogaciznę od 42.000 do 60.500 mk. Ze spędzonych na targ zwierząt sprzedano: na konsumcję miejscową 2612 sztuk; na konsumcję innych gmin kraju 45 sztuk.

Wiadomości giełdowe

Z GIEŁDY KRAKOWSKIEJ. Trwająca przez ubiegły tydzień na naszych rynkach dewizowych tendencja zwyżkowa uległa w dniu wczorajszym dalszemu wzmocnieniu. Przyczyn jest wiele: jak niesłabnący popyt dla pokrycia potrzeb gospodarczych, wzrost kursów obcych walut i dewiz na giełdzie berlińskiej i gdańskiej, oraz podnosząca znów głowę spekulacja, wykorzystująca zwłaszcza ostatnie wypadki polityczne. Mocne usposobienie zaznaczyło się przedewszystkiem dla walut i dewiz wysokocennych. W żywych obrotach przekazowych podskoczyły dolary o 450 punktów franki francuskie 30, funty szterlingi 1150 punktów (w ostatnich dniach duży popyt dla pokrycia zapłat za bawełnę). Przekazami na Berlin robiono również po kursie mocniejszym o ¼ punktu, na Wiedeń 0'02, na Pragę 1½.

Mimo hauss'y na rynku dewizowym, dział papierów przemysłowych i handlowych nie wykazuje mocnego usposobienia. Przyczyna tkwi w przeniesieniu się zainteresowania spekulacji na rynek dewizowy, mogący dać większe zyski. Obroty odbywały się wczoraj po kursie niezmienionym, lub nawet słabszym, jak dla: »Tepege«, »Zieleniewski«, »Parowozy«.

Z akcyj handlowych w obrotach »P. T. H.«, »Impex« i »Polski Glob«, po kursie utrzymanym lub niewiele zmienionym, z bankowych Hipoteczny i Małopolski. Z papierów procentowych nabywano 5% listy zast. Zakł. kred. miast Małop. po 98.

Cedula kursowa giełdy krakowskiej z dnia 6 marca 1922

	ofiar.	żąd.
Polski Bank Przemysłowy	600'—	700'—
Bank Hipoteczny	850'—	900'—
Transakcja		875'—
Bank Małopolski	675'—	725'—
Transakcja		700'—
Ziemski Bank Kredytowy	635'—	685'—
Akc. Bank Związkowy	650'—	700'—
Bank ziem. dla kresów Łańcut	690'—	700'—
Bank Kredytowy w Warszawie	3000'—	3200'—
Polskie Tow. handlowe	675'—	725'—
Transakcja	690'—	700'—
Handl. Spółka akc. »Impex«	200'—	250'—
Transakcja		235'—
»Polski Glob«	800'—	900'—
Transakcja		850'—
Żegluga Polska	300'—	350'—
Zieleniewski	5500'—	5700'—
Transakcja		5600'—
H. Cegielski, fabr. masz. Poznań	2400'—	2600'—
Transakcja		2450'—
Warsz. Ska akc. bud. parow.	1500'—	1600'—
Transakcja	1550'—	1575'—
»Trzebinia« fab. masz. i narz. roln.	2100'—	2300'—
Transakcja	2225'—	2250'—
Zakłady amun. »Pocisk«	850'—	950'—
Transakcja		900'—
»Automotor« fabryka samochodów	1100'—	1200'—
Transakcja		1150'—
Fabr. Portland Cementu Szczakowa	17000'—	18000'—
»Górka« fabryka cementu	6000'—	6500'—
Sierszańskie zakłady górnicze	6000'—	6400'—
»Tepege« Tow. dla przeis. gór. I-III	6600'—	7000'—
Transakcja		6850'—
»Tepege« Tow. dla przeis. górn. IV	6300'—	6600'—
Transakcja	6400'—	6500'—
Polska Nafta	2100'—	2300'—
Transakcja	2200'—	2275'—
»Oikos« I—III	5200'—	5500'—
»Pezet« powsz. zakłady bud.	1000'—	1100'—
Fabr. przetw. tłuszcz. w Trzebini	4700'—	4900'—
»Krakus« Zjed. fabr. przetw. wysk.	2700'—	2900'—
Transakcja		2800'—
Fabr. i raf. cukru w Chodorowie	3600'—	3800'—
Transakcja	3650'—	3675'—

Waluty i dewizy:

	Kup.	sprz.	czek	
Dolary St. Zjedn.	4300'—	4500'—	4300'—	4500'—
Transakcja			4425'—	4450'—
Franki francuskie	380'—	400'—	390'—	410'—
Transakcja			395'—	405'—
Funty szterl.	19000'—	19500'—	19500'—	20400'—
Transakcja			19560'—	19800'—
Marki niemieckie	17'—	18'—	17'—	18'—
Transakcja			17'50	17'60
Korony austr.	0'62	0'67	0'62	0'67
Transakcja			0'64	0'65
Korony czeskie	68'—	71'—	70'—	72'50
Transakcja				72'50

GIEŁDA WARSZAWSKA. (6 marca). 4½% Tow. ziem. kred. za 100 rubli trans. 288—289, sprzedaż 289, kupno 288, za 100 marek trans. 71'25—72, sprzedaż 73, kupno 71, 5% Warszawy trans. 332'50—335, sprzedaż 337, kupno 331, 4½% Warszawy trans. 307.

Akcje: Bank handlowy 3125, Bank kredytowy w Warszawie 3000—3050, Warsz. Tow. fabryk cukru 21.700—21.750, Drzewny przemysł i handel 1875—1880—1850, Warsz. Tow. kopalń węgla i zakładów hutn. 17.800, Lilpop-Rau-Loewenstein 3945—3875—3890, Ostrowieckie zakłady 8000—8100—8025, Rudzki i Ska 2575—2600—2525, Starachowice 4975—5100—4975, Zakład amunicyjny Pocisk 975, Zakłady żyrardowskie 73.500—77.000—76.500, Borkowski 1340—1350, Warsz. Tow. żeglugi i transp. 1755, Polska nafta 2305—2340—2325.

Waluty: Dolary St. Zjedn. gotówka trans. 4575—4535—4590, sprzedaż 4585, kupno 4555, marki niemieckie gotówka trans. 17'75—17'90, Gdańsk czeki trans. 17'70—17'96—17'87, sprzedaż 18'07½, kupno 17'67½, Belgja czeki trans. 388—400—397, Berlin czeki trans. 17'70—17'95—17'87½, sprzedaż 18'07½, kupno 17'07½ Londyn czeki trans. 19850—20400—20325, sprzedaż 20425, kupno 20225, Nowy York czeki trans. 4575—4600, sprzedaż 4620, kupno 4580, Paryż czeki trans. 409—425—418, sprzedaż 420, kupno 416, Praga czeki trans. 71—72'50, sprzedaż 73, kupno 72, Szwajcarja czeki trans. 905—907'50, sprzedaż 907, kupno 863, Sztokholm czeki trans. —, Wiedeń czeki trans. 64'25—66'50—66, sprzedaż 66'50, kupno 65'50.

GIEŁDA GDAŃSKA. (6 marca). Dolary Amer. 260'27 261'73, marka polska 5'76—5'79, przekaz na Warszawę 5'76—5'79, na Poznań 5'71—5'74, Londyn 1158'80—1161'20, Holandja 9952'50—9972'50.

GIEŁDA PRASKA. Dnia 3 marca notowano dolary 59'70—60'30.

GIEŁDA BERLIŃSKA. (6 marca). Holandja 9914'05, 9959'98, Belgja 2257'70—2262'30, Anglja 1152'30—1154'70, Ameryka 261'23—261'77, Francja 2387'60—2392'40, Austrja 4'58—4'62, Czechy 423'55—424'45, Budapeszt 35'26—35'34.

CZARNA GIEŁDA W WARSZAWIE. Z Warszawy telefonują nam: Pod wpływem rozgrywających się wypadków politycznych, na wczorajszej czarnej giełdzie panowała niezwykła zwyżka na waluty obce. Notowano: dolary 4550 mk., marki niemieckie 18 mk., franki francuskie 425, funty szterlingi 20.500 mk.

CZARNA GIEŁDA WE LWOWIE. Ze Lwowa telefonują nam: Na czarnej giełdzie notowano dolary 4400—4410, franki francuskie 350—360, marki niem. 17—17'50, korony czeskie 70—71'50 mk.

Odpowiedzialny redaktor: MICHAŁ KONOPIŃSKI
NAKŁADEM WYDAWNICTWA „NOWEJ REFORMY" Spółki z ogr. odp.

Kredensy pokojowe, sypialnie, jadalnie, otomany, do sprzedania: ul. św. Jana l. 13, Zakład tapicerski. 1259 1 9

Duża kasa

ogniotrwała, fabryki Wiese et Comp. Wiedeń, do sprzedania. — Wiadomość w zarządzie hotelu „Polonia" w godzinach od 1—2 po południu i od 7—8 wieczorem. 1270

Niebywała okazja! Kto kupi zaraz aptekę bardzo rentowną i tanią, otrzyma darmo piękny dom z ogrodem. Pharmediator, Poznań, ul. Słowackiego 35. 1278

Fortepian

marki Rössler, krótki, krzyżowy okazyjnie do sprzedania. Zgłoszenia pisemne pod „Fortepian" przyjmuje Administracja „N. Reformy". 1273 1 2

Leśniczy egzaminowany, z 20 letnią praktyką, poszukuje posady. Zgłoszenia pod „Leśniczy" przyjmuje Administracja „Nowej Reformy". 1261

Najlepsze nasiona

gospodarcze, leśne, warzywne, kwiatowe, z gwarancją czystości i siły kiełkowania, drzewka owocowe i ozdobne

krzewy, róże pienne i krzaczaste, oraz wszelkie artykuły, wchodzące w zakres ogrodnictwa i rolnictwa. Towar doborowy. Cennika w tym roku nie wydałem; ceny podaję na życzenia listownie.

E. Freege — Kraków

714 3 6

Rozwinięta kancelarja adwokacka prowincjonalna, w miejscowości przemysłowo-naftowej środkowej Małopolski, poszukuje zdolnego, rutynowanego koncypienta, katolika. Zgłoszenia pisemne: St. Jahl, Kraków, ul. Krowoderska 26. 1236 3 3

Magistra farmacji poszukuje apteka w Krakowie od 15 marca lub od 1 kwietnia. Zgłoszenia pod „Ratysa" przyjmuje biuro „Ruch", Kraków, Szczepańska 9. 1237 2 3

Tygle grafitowe

do zawartości 100 kg. posiada na składzie Skład artykułów technicznych, Gertler i Brand, Kraków, ul. Wiślna 6. 1245 2 3

KARBOLINEUM

do malowania i konserwowania drzewa. Pruchnienie wyklucza. **Fr. Lenert, Kraków, ul. Sławkowska 6.** 1183 5 5

PANNA

z praktyką biurową, obznajomiona z rachunkowością, pisząca biegle na maszynie „Underwood", posiadająca ładne ręczne pismo, poszukiwana zaraz. — Zgłoszenia pod „T. A. 129.." przyjmuje Administracja „N. Reformy". 1188 3 3

Poszukuję

do wydzierżawienia w miejscowości kuracyjnej pensjonatu, hotelu lub kawiarni, restauracji. Zgłoszenia wyczerpujące z ceną, proszę nadsyłać do Warszawy, Wiejska 3, m. 9, dla pani Janiny. Pośrednicy mile widziani. 1155 4 5

Dom komisowy „Stefanja"

Kraków, Gołębia 8, parter,

ma do sprzedania:

Bibljotekę mahoniową, prawie nową, biureczko damskie, takież; meble stylowe do salonu, stół owalny, politurowany;

Dywan perski 225×135, szal francuski, dywanik gobelinowy;

Kilka kostjumów damskich i kilkanaście sukien wełnianych, bardzo tanio, płaszcz gumowy, ubranie męskie, nowe, i wiele innych rzeczy. 1248 2 3

W pobliżu plant

przystępuję do nadbudowy trzeciego piętra. Reflektanci na mieszkanie, mogący złożyć większe kwoty, zechcą się zgłosić pod „Dzielnica czwarta" do biura „Ruch", ul. Szczepańska 9. 1250 2 2

Kasa ogniotrwała

używana, Wiesego Nr, 4 i

studnia Garvensa

z rurami, nowa, okazyjnie do nabycia w handlu żelaznym

ANTONI STECIAK

Kraków, ul. Zwierzyniecka 15.

1225 2 3

Mydła do prania
Świece stearynowe
Świece kompozycyjne
Ultramarynę „Setzera"
Mydlik „Pulsa"
Zapałki krajowe
Pastę do obuwia
Pastę do podłogi
Cykorję 1219 9 2
Kawę
Sardynki portugalskie

w dowolnych ilościach, hurtownie i częściowo, nabyć można

w sklepie Tow. handl. Bracia Rolniczy S. A.

w Krakowie, ul. Sienna 2.

Kupuję starą garderobę

męską i damską, bieliznę, obuwie. Zawiadomienie pisemne lub ustne. Interes chrześcijański. Drexlerowa, ul. Szczepańska 5, I p., **w oficynie** 154 19 20

NASIONA WARZYWNE
NASIONA KWIATOWE
NASIONA ROLNE

pierwszorzędnej prowenjencji 1247 1 4

poleca na sezon wiosenny

SKŁAD NASION: ul. Radziwiłłowska 19, Telefon 364

„POMONA" Spółka z por. ogr. **W KRAKOWIE.**

SZKÓŁKI: ul. Warszawska l. 75 (za rogatką Warszawską)

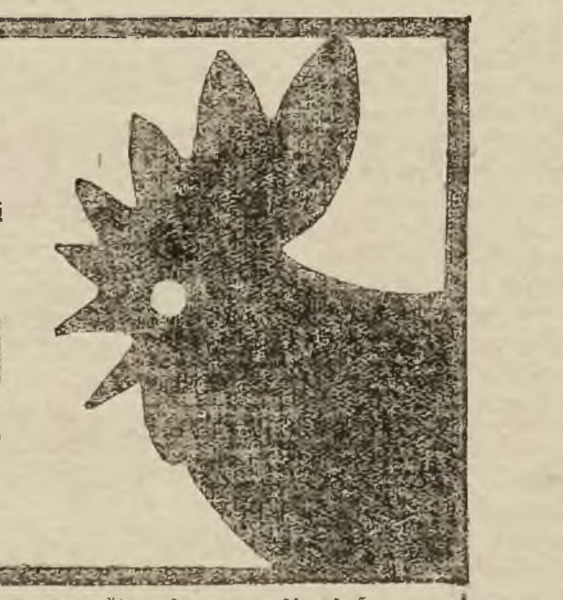
Prosimy żądać cennika nasion. Prosimy żądać cennika nasion.

Wczesnym rankiem

już myśli każda gospodyni i kucharka o tem, by uzupełnić zapas

KUNEROLU

Ten roślinny tłuszcz do potraw jest niedościgalnie smaczny i łatwo strawny.

Zastępstwo fabryki Maurycy Verständer, Kraków. 1171

Wielka instytucja finansowa

poszukuje 1225 2 5

urzędników

do korespondencji, z odbytą dłuższą praktyką bankową.

Zgłoszenia z podaniem warunków, odpisami świadectw, oraz z podaniem curriculum vitae należy wysyłać p. a.: skrytka pocztowa Nr 149.

Ostrzegamy przed lichemi naśladownictwami!

Prawdziwy oryginalny

ŻUPAN - król likierów

:: z owoców leśnych ::

Prawdziwe oryginalne

NABÓJKA-NASTOJKENA

królowe likierów

z owoców ogrodowych.

B. Kasprowicz w Gnieźnie

Oddział w Poznaniu

ulica 27 Grudnia 10. 297 3 3

Jeneralny przedstawiciel na całą wschodnią i zachodnią Małopolskę:

Dr Z. Dzikowski i Ska, Kraków, ulica Jagiellońska L. 5.

PIERWSZA MAŁOPOLSKA WYTWÓRNIA

MEBLI ŻELAZNYCH

A. POGORZELSKIEGO

Nr telefonu 98 KRAKÓW ul. św. Łazarza 19

wyrabia meble blaszane i żelazne, jak: łóżka dziecięce, studenckie, stolikowe i duże, z materacami lub bez, wkłady siatkowe i t. p.; umywalnie blaszane w kilku gatunkach do wyboru; kasety żelazne, rowerki, tresynki, saneczki sportowe, lakierowane i emaljowane na gorąco.

Utrzymuje na składzie powyższe wyroby w wielkim wyborze.

Natychmiastowa wysyłka na prowincję. Przyjmuje również zamówienia.

Sprzedaż hurtowna i częściowa po cenach fabrycznych

951

Koncesjonowane przez M. S. W. i kaucjonowane

BIURO OGŁOSZEŃ

TEOFIL PIETRASZEK

WARSZAWA, UL. MARSZAŁKOWSKA L. 115

TELEFON 509-73

PRZYJMUJE OGŁOSZENIA

DO WSZYSTKICH PISM ŚWIATA

na warunkach najkorzystniejszych. 6725 6 0

Wodociągi, ogrzewania, gaz

wykonuje po cenach przystępnych:

JULJAN TOKAR

Kraków, ul. św. Jana 10, tel. 574

oraz kupuje:

mosiądz, miedź, bronz.

1222 2 4

Generalny zastępca

Tow. akc. przemysłu cementowego oraz fabryki dachówek azbest.-cem. **„Wiek"**

DOM HANDLOWY D. ZERYKIER

w Zawierciu

Filja w Krakowie, ul. Zwierzyniecka 6

dostarcza natychmiast

cementu i dachówki **„WIEK".** 1265 2 3

TOWARZYSTWO „ROZWÓJ"

w Krakowie, ul. Smoleńska L. 19

ma do sprzedania dla Polaków, chrześcijan, kilka realności w Krakowie, w tem jedną, bardzo odpowiednia dla kowala, oraz w miastach powiatowych Małopolski:

willa z komfortem, 9 pokoi i t. d., ogród za 10 miljonów mkp.;
willa o 11 pokojach, z ogrodem, w okolicy górskiej za 9 milj. mkp.:
dom z ogrodem, 7 ubikacyj za 2½ miljona mkp.;
dom i 14½ morgów roli, po ½ miljona mkp. za mórg;
willa umeblowana w letnisku obok Krakowa, 8 pokoi, na pensjonat, ogród 800 sążni za 10 miljonów mkp.;
willa z ogrodem, 5 pokoi, budynki gospodarskie, 4½ morgów pola za 15 miljonów mkp.;
willa z ogrodem, 480 sążni, bardzo ładna i solidna za 9½ milj. mkp.:
kamienica piętrowa, 400 sążni powierzchni za 18 miljonów mkp.:
dom drewniany, stajnia itd., 2 fronty i obok 2 morgi pola za 3½ mil. mkp.;
dom murowany, 6 ubikacyi, ¼ morga ogrodu obok lasu za 2½ milj. mkp.;
folwark 60 morgowy, w tem 10 morgów lasu, 2 morgi łąk, 2 morgi sadu, 3 morgi pastwiska, reszta rola I. klasy, z inwentarzem, obsiane, blisko miasta, 10 km do kolei za 28 miljonów mkp.;
willa w ślicznem letnisku, piętrowa z oficyną, stajnią, parkiem i t. d., dużym ogrodem, nadająca się także na pensjonat za 10 milj. mkp.;
w Bydgoszczy: dom piętrowy z ogrodami, całość 1 mórg za 2 milj. mkp.

Poszukuje do kupna:

majątku o kilkunastu morgach, z ładnem i wygodnem mieszkaniem. Oprócz tego mamy licznych reflektantów na mniejsze i większe gospodarstwa, jakoteż na dzierżawę dla agronoma, mającego 15 miljonów marek kapitału. 1271

BECZEK ŻELAZNYCH

POCYNKOWANYCH

nowych, o pojemności 200 litrów, z dostawą natychmiastową, dostarcza

Polskie Towarzystwo handlowe

w Krakowie S. A. Sławkowska 1

114 3 3

Obwieszczenie.

Dyrekcja kolei państwowych w Krakowie rozpisuje niniejszem postępowanie konkurencyjne na dzierżawę restauracji na dworcu kolejowym w Bochni, z terminem objęcia w dniu 1-go maja 1922 r.

Osoby, ubiegające się o tę dzierżawę, mają złożyć oferty, zaopatrzone znaczkiem pocztowym (10 mkp.), w zamkniętej kopercie, z napisem: „Oferta na dzierżawę restauracji kolejowej w Bochni" w kancelarji głównej (Dziennik podawczy) Dyrekcji kolei państwowych w Krakowie najpóźniej do dnia 23 marca 1922 r. godziny 12 w południe. W ofercie należy oferowany czynsz dzierżawny dokładnie cyfrowo oznaczyć. Kandydaci, ubiegający się o tę dzierżawę, muszą wykazać, iż posiadają uzdolnienie i uprawnienie do wykonywania przemysłu gospodnio szynkarskiego, oraz odpowiednie środki materjalne, niezbędne do prowadzenia przedsiębiorstwa.

Równocześnie z wniesieniem oferty winien oferent złożyć w kasie głównej Dyrekcji kolei państwowych w Krakowie wadjum, w kwocie mkp. 10.000·— (dziesięć tysięcy marek polskich), które, w razie przyjęcia oferty, będzie zatrzymane na poczet kaucji dzierżawnej, w razie zaś nieprzyjęcia oferty zwrócone.

Dyrekcja kolei państwowych zastrzega sobie prawo oddania dzierżawy wspomnianej restauracji kolejowej także z wolnej ręki, bez oglądania się na wynik postępowania licytacyjnego.

Bliższych informacyj zasięgnąć można w Wydziale II. Dyrekcji kolei państwowych w Krakowie w każdy poniedziałek od godziny 11 do 12 przed południem.

Otwarcie ofert odbędzie się dnia 24-go marca 1922 r. o godzinie 10-tej przed południem w Wydziale II. Dyrekcji kolei państwowych w Krakowie, plac Matejki 12, I. piętro, drzwi Nr 139 1266

Dyrekcja kolei państwowych w Krakowie.

Małopolski Zakład Odzieży

zawiadamia

P. T. Publiczność, Konsumy i Kółka rolnicze, że od dnia 11 lutego 1922 r.

MAGAZYN TOWARÓW

przy ulicy Nadwiślańskiej L. 12

otwarty także w dnie sobotnie

od godziny 3 do 6 po południu.

Sprzedaż towarów odbywa się codziennie w szatni przy ulicy Szczepańskiej i w magazynach przy ulicy Nadwiślańskiej 12 od godziny 9—1 rano i od 3—6 po południu. 931 15 0

MARMOLADY

do krajania, z jabłek, na cukrze, pierwszej jakości, w skrzynkach, tylko hurtownie, dostarcza:

Polskie Towarzystwo handlowe S. A.

ODDZIAŁ SPOŻYWCZY. 76 5 5

w Krakowie, ulica Sławkowska L. 1.

Obrazy wybitnych malarzy w wielkim wyborze, w Domu komisowym „Stefanja", ul. Gołębia 8, parter, wejście z bramy. 1249 1 5

Rządca ekonomiczny szuka posady. Zgłoszenia pod „Rządca" przyjmuje Administracja „Nowej Reformy".

Skład kołder

K. Sułkowskiego

Kraków, ul. Grodzka L. 59

poleca: kołdry w wielkim wyborze, oraz wykonuje wszelkie zamówienia. 1251 2 0

Inżynier

z dyplomem przedwojennym, zdemobilizowany oficer, były dyrektor fabryki, poszukuje posady kierownika, dyrektora; podejmie się uruchomić świeżo powstające przedsiębiorstwo i t. p. Zgłoszenia pisemne przyjmuje Administracja „Nowej Reformy" pod **„Organizator 32".** 1233 3 3

LABORATORJUM KOSMETYCZNE

FRANCISZKI BUDZIASZEK

Kraków, Grodzka L. 3, I. p.

poleca swój dobrze zaopatrzony zakład w wyroby kosmetyczne:

Lygja chrzan, środek przeciw łupieżowi i wypadaniu włosów.
Lygja puder łopianowy, usuwający tłuszcz i przyspieszający porost włosów.
Lygja bławatek, nadający oczom niezrównany czar i blask,
Lygja kwiat jabłoni, do rozjaśniania włosów,
Lygja róż, nadający naturalny rumieniec,
Lygja pasta z róż, do pielęgnowania twarzy,
Lygja puder do twarzy.
Lygja kuracja łuszczkowa twarzy, 870 2 2
Płyn na stałe uczernienie brwi i rzęsów,
jak również wszelkiego rodzaju farby na włosy i t. p.

Na zamówienia z prowincji uprasza się o zadatek.

KRYSTALINA

goi popękane ręce, usuwa czerwoność rąk, nadaje białość i aksamitną miękkość. 991 4 6

WSZĘDZIE DO NABYCIA!

ZAMĄŻ OŻENIĆ można przez jedyne w Polsce pismo „Fortuna". Ogłoszenia przyjmuje Centralna redakcja Kraków, Rynek gł. 11. Filje: Lwów, Przemyśl, Warszawa, Łódź, Lublin, Poznań, Nowy Jork, Chicago, Londyn i Francja. — Nr 27 do nabycia wszędzie, oraz na stacjach kolejowych. 1086

RAYMOND POINCARÉ

b. prezydent Rzeczypospolitej francuskiej

Geneza wojny światowej

(Les origines de la guerre)

nakładem Stowarz. przyjaciół Francji w Krakowie.

Skład główny: 6445

GEBETHNER & WOLFF.

Wózki dziecięce

odnawia precyzyjnie i szczegółowo, oraz przyjmuje wszelkie roboty tapicerskie 1135 3 3

J. Piechowicz, Kraków, Mikołajska 7

PILNIKI

angielskie Sandersona i krajowe;

HEBLE

oryginalne wiedeńskie, Weissa; 936 2 2

narzędzia do wszelkich rzemiosł

polecają wyłączni reprezentanci powyższych fabryk:

KRZYSZTOF BRUN I SYN

w Warszawie, plac Teatralny.

OGŁOSZENIE.

Centralne biuro zakupów kolei państwowych

potrzebuje

oleju cylindrowego do pary przegrzanej.

1) 60.000 kg o punkcie zapłonienia 285° C.
3) 40.000 „ „ „ „ 310° C.

Oferty w zalakowanych pieczęcią firmy kopertach z napisem: „Zgłoszenie na dostawę oleju cylindrowego" i opłacone stemplem 10 mk., należy przesyłać na dzień 20 marca b. r. do C. B. Z. w Warszawie, ul. Chałubińskiego 53.

Zakup może nastąpić wyłącznie w walucie polskiej.

Bliższych informacyj udziela C. B. Z. codziennie w godzinach urzędowych. 1198

Spółka rolniczo - handlowa

„JEDNOŚĆ"

w Krakowie, plac Szczepański 6

dostarcza na sezon wiosenny nasion warzywnych, krajowych i zagranicznych, nasion roślin pastewnych i koniczyn, traw zagranicznych, lucerny oryginalnej francuskiej, końskiego zębu amerykańskiego; makuchów lnianych i rzepakowych, siemienia lnianego i konopnego, jako też drobnych narzędzi rolniczych i żużli Thomasa 16—18%.

OFERTY NA ŻĄDANIE.

Kupujemy każdą ilość koniczyny szwedzkiej i białej. 1042

W Drukarni Literackiej w Krakowie, ul. Jagiellońska L. 19

Rządca Drukarni L. K. Górski.